

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 12

Viršelis A. Šepečio.

PRANAS EIMUTIS

Politikos apžvalga.

~~Kruvinas susirėmimas Estijos ir Sovietų Rusijos pasieny.~~

Estų Sovietų pasieny Dolgaja Niva rajone įvyko kruvinas konfliktas tarp Sovietų ir estų pasienio sargybinių. Estų sargybinis Pihu, apžiūrėdamas iš ryto sieną, pastebėjo kažkokį vyrą, kuris apsisiautęs baltu apsiaustu, pašliūžomis čiuožė iš Estijos pusės. Sargybinis pareikalavo, kad sustotų, bet šis pradėjo bėgti. Tada Pihu keturis kartus iššovė į viršų. Tuo momentu iš krūmų pasirodė du rusų sargybiniai, kurių vienas kalbėjo estiškai. Estų sargybiniui jis sušuko: „šio vyro tu negausi“, o antras sargybinis sugriebė revolverį ir šovė į estą, sužeisdamas jį į smakrą. Estų sargybinis tačiau sąmonės nenustojo ir pirmiausia iššovė į bėglį, vietoje jį nudėdamas. Paskum jis šovė į rusų sargybinių, kuris jį buvo sužeidęs. Sargybinis parkrito į sniegą, bandė dar kartą šauti į estą, bet, nustojęs sąmonės, tuoj mirė. Antras rusų sargybinis jokio aktingumo neparodė ir tik suriko estų sargybiniui: „Kas tau pasidarė?“ Estų sargybinis tuoj nuėjo pas sargybos viršininką ir pranešė apie įvykį. Į susišaudymo vietą atvyko sargybos viršininkas su keliais sargybinais, bet lavonų jau nerado. Juos buvo pasiėmę Sovietų sargybiniai. Dėl to įvykio iš Narvos į pasienį išsiųsta tyrinėjimo komisija. Manoma, kad nežinomas bėglys buvo šnipas arba kominterno agentas, kuris norėjo slaptai pereiti į Sovietų Rusiją su svarbiais dokumentais.

Turkijos ir Sovietų Rusijos militarinis bendradarbiavimas.

Turkijos užsienių reikalų ministeris ir SSSR pasiuntinys Angaroj (Turkijos sostinė) pasirašė protokolą dėl ginklavimosi normos Juodojo jūroje. Protokolu numatoma, kad pasirašančios šalys nestatys ir kitur neužsakinės karo laivų, skiriamų Juodajai jūrai, nepranešę viena antrai apie tai prieš 6 mėnesius.

Vokiečių laikr. „Vosische Zeitung“ korespondentas praneša iš Stambulo, kad nauja turkų-rusų laivyno sutartis buvo sudaryta, visų pirma, kaip atsakymas į Londono jūrų nusiginklavimo sutartį. Šioj sutarty Sovietų Rusija ir Turkija parodo, jog nori veikti savarankiškai ir remti viena antrą. Laikraštis pažymi, kad sutartis yra taip pat ir didžiosios politikos atgarsis. Jo nuomone, šia sutartimi duodamas neigiamas atsakymas į neseniai darytas Prancūzijos pastangas atkirsti Turkiją nuo Sovietų Rusijos. Prancūzija davusi suprasti Angaroj, jog turkų skolos ir naujos paskolos klausimas galėtų būti sureguliuotas jai tinkančiu būdu, jei ji sutiktų susitarti su Prancūzija ir atitolti nuo Sovietų Rusijos. Ši Prancūzijos pasiūlymą Turkija atmetusi ir to rezultatas esąs ši nauja turkų-rusų sutartis.

Indų vadas Gandhi susitarė su Anglija.

Kaip žinoma, neseniai Gandhi aplankė Anglijos vicekaralius Indijoje ir su juo vedė derybas dėl susitaikinimo. Pasitarimai ilgą laiką nedavė jokių vaisių. Indų nacionalistų vykdomasis komitetas buvo jau nutaręs vykti į Achmedabadą rengtis prie naujos civilinio neklausymo kompanijos, bet indų saikiųjų elementų vadas Sastri paskutiniu momentu kreipėsi į Gandhi ir karštai maldavo, kad kongresas bendradarbiautų tikslu sukurti naują Indiją ir susitarti su Anglija.

Bombėjaus pirkliai taip pat padarė spaudimą į Gandhi, kad nutrauktų civilinio neklausymo kompaniją. Kompanija, esą, daranti didelius nuostolius pirkliais. Visa tai labai paveikė Gandhi, kuris pagaliau nutarė susitarti su Anglija. Ir tikrai paskutinėmis spaudos žiniomis, indų nacionalistų vadas Gandhi ir vicekaralius lordas Irvinas susitarė. Anglų laikraščiai šį susitarimą sveikina ir pareiškia, kad juo bus atstatyta Indijos taika. Tuo susitarimu Gandhi sustabdys savo kovą prieš anglų įstatymus Indijoje. Jis atšauksiąs savo raginimą indų tautai laužyti įstatymus. Tai palies ir vadinamą druskos kovą. Laikraščiai praneša, kad iš anglų vyriausybės pusės duotas sutikimas Indijos pajūrių gyventojams patiems gaminti sau druskos iš jūros vandens, kas iki šiol buvo griežtai draudžiama.

~~Žymus italų politikas įspėja lenkus, kad jų politika sudaro pavojų visai Europai.~~

Vokiečių spauda plačiai rašo apie žymaus italų politinio veikėjo Nitti straipsnį, kuris prieš kurį laiką buvo idėtas į vieną Sao Paulo dienraštį. Tame straipsny Nitti, palietęs Lenkijos vidaus santykius, pareiškia, kad Lenkija atgijo ne savų pastangų, bet nugalėjusių santarvininkų dėka. Toliau jis konstatuoja, kad Versalio sutartimi buvo padaryta didelė klaida, sukuriant Lenkiją per daug didelę. Didelė klaida buvo ir padaryta, atiduodant lenkams 6.000.000 nelenkų, ir sudarant Dancigo koridorių. O lenkai, atgavę nepriklausomybę, grįžo prie savo senųjų metodų. Pas juos respublika egzistuoja tik vardu, o laisvė yra tik atsiminimas. Nitti baigia savo straipsnį sakydamas, kad lenkų bepročiavimas sudaro rimčiausią pavojų ne tik pačiai Lenkijai, bet ir visai Europai.

Vokiečiai pabrėžia Pabaltijo valstybių susitarimo svarbumą.

„Vosische Zeitung“ idėjo korespondenciją iš Rygos, kurioj plačiai rašoma apie Pabaltijo valstybių susitarinimą. Laikraštis pažymi, kad dabar Latvija vėl užėmė Pabaltijo užsienių reikalų politikoj tarptautinio pobūdžio vietą. Laikui bėgant ji susilaukusi palankumo. Vienas iš didžiausių Latvijos politikos laimėjimų esąs prekybos sutarties su Lietuva sudarymas ir iš jos išplaukęs abiejų šalių tolimesnis susitarinimas įvairiose srityse. Laikraštis pažymi, kad tarp Rygos ir Kauno dabar esąs svarstomas klausimas net abiejų valstybių prezidentų pasikeitimo vizitais. Esą, laukiama, kad Ryga galės pasveikinti pas save Lietuvos prezidentą Smetoną liepos mėn. per didelę latvių dainos šventę.

Laikraštis pabrėžia taip pat nemažą lietuvių-estų prekybos sutarties reikšmę. Jis pažymi toliau, kad tarp Estijos ir Latvijos artimiausiu laiku įvyks pasitarimai senais klausimais. Šį kartą susitarimo perspektyvos esančios palankesnės, negu bet kada. Trijų Pabaltijo valstybių dabar rodomas aktyvumas, kuris jas suartina, tai esanti viena iš nedaugelio teigiamų pasaulinės krizės pasekų. Kol kas šios valstybės, palyginti, nedaug tejaučiančios šitą krizę, bet jau čia artinasi. Vis dėlto Pabaltijo valstybės tai lyg salos pasaulio krizės chaose, nes jų ekonominė būklė visais atžvilgiais geresnė, negu kitų Europos valstybių, ypač Vokietijos ir kitų pralaimėjusių karą.

Naujas svarbus aviacijai išradimas.

Vokiečių spauda plačiai rašo apie naują išradimą, kuris galės turėti didelės reikšmės aviacijai. Nauju išradimu lakūnai galės skraidyti be jokio pavojaus tamsoj ir rūkuose, taip pat ir be kompasų. Skridimo linija paleidžiama du signalai bevieliu telegrafu. Kol lakūnas laikosi tarp jų, jis girdi savo ausinėse susiliejusį signalų zirzimą. Jei jis iškrypsta į dešinę ar į kairę, vienas ar antras signalas paims viršų ir įspėja lakūną. Lakūnas skrenda tarsi tarp radio bėgių. Jam nereikia nei kompasų, nei žemės lėktuvui reikiamoj krypty išlaikyti. Lakūnai, kurie pasinaudojo nauju išradimu, labai entuziastiškai atsiliepė apie jį. Jie pareiškė, kad skriddami tarp signalų, jie lyg lėkė neregimu keliu. Dabar norima įkyrų zirzimą pakeisti šviesos signalais. Kol lakūnas skris tiesiai, žibės tam tikras žiburys: kada jis nukrypys nuo tiesios linijos, žiburys ims mirksėti. Dabar yra daromi bandymai Doverio—Paryžiaus linijoj. Jei jie pavyks, galimas dalykas, kad naujas išradimas bus pritaikytas visose svarbesnėse oro linijose. Tuo būtų pašalinta viena iš svarbiausių kliūčių oro susisiekimui. Dabar tam susisiekimui labiausiai kenkia ne katastrofų pavojus — palyginus su skridimų gausumu, katastrofų labai mažai ištinka — bet oro tarnybų nereguliarumas. Dažnai dėl rūkų, kada negalima pamatyti žemės, numatyti skridimai turi būti sustabdyti.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės alkštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Abc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaunas.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIII metal

Kaunas, 1931 m. kovo 19 d.

Nr. 12 (616)

Pranas Eimutis.

Atgijusios mūsų tautos gyvenime yra istorinių datų, kurias lietuviai kasmet kuo iškilmingiausiai mini. Tarp visų tų brangių mums datų štai kovo 18 dieną Kauno karo komendantūra kasmet iškilmingai mini. Tą dieną 1919 m. žiauri vokiečio ranka atėmė gyvybę komendantūros kariui savanoriui a. a. Pranui Eimučiui, kuris stovėjo sargyboje, saugodamas Amerikos maitinimo misiją Metropolio viešbutyje. Tol gynė savo sargybos postą nuo puolančių jį vokiečių, kol tik gyvas buvo.

A. A. Pranas Eimutis yra gimęs 1897 m. Kėdainių apskr., Ariogalos valšč., Rančiškių km.

Prano tėvas Antanas, gimęs Raseinių apskr., Betygalos valsčiuje, Rajinčiškių kaime, mirė 1913 m. 55 m. amžiaus, palaidotas Ariogalos kapuose. Motina Ona, kilusi iš Betygalos valšč., dar tebegyvena Čekuvos dvare Ariogalos valšč., kur valdo gautą iš valdžios 16 ha žemės sklypą.

Prano brolis Stasys gyvena su motina; Juozas jau 30 m. kaip Amerikoje, apie jį jokių žinių neturi.

Sesers — Antanina ir Marijona — gyvena Lietuvoje, jau ištekėjusios.

A. A. Pranas 1919 m. sausio mėn. 15 dieną įstojo savanoriu į Kauno karo komendantūrą. Kaip gabus buvo paskirtas į mokomą būrį. Buvo laukta iš jo gero sumanuso puskarininkio. Bet likimas jį patį ir tuos, kurie laukė, apvylė. Vos bepradedas gyventi, jaunutis, pilnas pasiryžimo, energijos, pabuvęs jaunutėje mūsų kariuomenėje vos porą mėnesių, — žūsta kaip vienas pirmųjų vidaus fronto aukų. Karo policijos mokykloje jo vardas aukso raidėmis išrašytas. Tauta taip pat įvertino didvyrišką žygį ir vargu ar atsiras lietuvis, kuris nežinotų šio vardo.

A. A. Pranas, jaunutis būdamas, niekeno neverčiamas pastojo į tą saujelę, tais laikais, mūsų kariuomenę, kada nebuvo nei rūbų, nei maisto, nei ginklų, kada aplink virė kautynės dėl nepriklausomybės.

Savanoriai ėjo mirti ne dėl to, kad užkariautų svetimos žemės, ne turtų ir garbės jie ieškojo, — jie

Prano Eimučio kapą Kauno kapinėse Kauno komendantūros karininkai ir kareiviai aplanko kiekvienais metais kovo 18 d., papuošdami jo kapą didvyrio vainikais. Baužos foto

ėjo savo tėvynės ginti,ėjo vaduoti savo žemės, kurią santėviai mums paliko, kuri nuo amžių mums priklausė.

Nors daug aukų sudėjo mūsų savanoriai ant tėvynės aukuro tais laikais, bet jiems pasisekė tik du trečdaliu Lietuvos atvaduoti. Mūsų Motina Aušros vartuose ir jos vaikai tebėra supančioti. Ir mūsų galiūno Vytauto gimtines lopšys — Trakai prašosi laisvės.

Taigi, minėdami 13-sias A. A. Prano Eimučio mirties sukaktuves, būsime pasiruošę, pasiryžę atiduoti tai savo mažytei nepriklausomai, visų persekiojamai ir teisybės ieškančiai tėvynei brangiausią savo turtą gyvybę — atiduoti ją taip, kaip atidavė ją didžiavyris A. A. Pranas Eimutis, kurio vardas skambės ir bus gyvas per amžius, kol tik lietuvio akys žibės.

Puskarininkis Z. Gerulaitis.

Kareiviams - viršininkams *).

Dažnai tenka pamatyti, kad mokant jaunos kareivius ar tai pėsčių rikiuotės, ar raitų, ar lauko užsiėmimuose manevravimo, kareiviai-viršininkai bei instruktoriai nemoka mokomiesiems patiekti tai, ką norėtų. Daugiausia tai įvyksta dėl to, kad nekreipiama dėmesio į paprasčiausias taisykles, privalomas mokant ar aiškinant.

Dar sakoma, kad vienas ar kitas nemoka savęs pasistatyti, kitaip tariant, nemoka pasirodyti esąs viršininku ar neteisingai suprantas savo pareigas. Tas sugebėjimas pasirodyti valdinių akyse, kad nebūtum pajuoktas, yra būtinas ir privalomas.

Didelė klaida yra ta, kad mes dažniausiai vaizduojamės viską suprantą, žiną, kad mums nei kartoti, nei savo žinių patikrinti nereikia. Baigę mokomąją kuopą ar komandą manome, kad tai ir pakanka, kad statutai, užrašai visos pastabos reikia dėti į „sunduką“ ir užmiršti. Retai, ir gal niekad, mus neaplanko mintis juos peržiūrėti, patikrinti save.

Čia patiekiu keletą paprastų pastabų-taisyklių, visiems suprantamų, bet pamirštamų:

1. Prieš kiekvienių užsiėmimus nepatingėk nueiti į raštinę ar kur kitur, kur iškabinta savaitinė programa, ir pažiūrėk, kas turės būti einama.
2. Apie tai perskaityk statute ar instrukcijoje, ko nesupranti, klausk savo aukštesnį viršininką, bet nepalik nieko neišaiškinto.
3. Veiksmas ar judesys, kuris turės būti parodytas mokomiesiems, turi būti tavo paties gerai atliktas. Nepalik tai vėlesniam laikui atlikti, mokymo aikštėje.
4. Pradėjęs ką nors rodyti (šaut. v., kardų v., pasisveikinimą ir k.) nestovėk arti eilės, prie mokomųjų nosies, bet 10—15 žng. prieš juos taip, kad tave visi matytų ir pats visus jos matytum.
5. Atlikdamas kurį veiksma ar judesį, paaiškines, parodęs, atsistok taip, kaip mokomieji stovi, ir dar kartą atlik tai. Mokomieji geriau įsivaizduoja.
6. Nekamanduok tik parodęs, nereikalauk, bet duok patiems tai atlikti, taisydamas klaidas.
7. Neaiškink per ilgai, nedaryk daug dar papildomų

*) Nors jau „Karyje“ ta tema buvo rašyta, — tačiau dėl paties dalyko aktualumo, dedame dar vieną panašų straipsnį. (Red.).

mų paaiškinimų, — pats susimaišysi, užmirši, ką pradėjęs, ir mokomuosius suklaidinsi.

8. Jei esate du prie vienos eilės — vienam aiškinant, kitas nekalkėk, nerodyk, nedaryk pastabų aiškinančiam: juo toliau nepasitikės.

9. Laukuose manevruojant ilgai neaiškink, nepasakok daug smulkmenų apie perbėgimus, perjojimus, prisitaikymus prie vietos, bet pats atlik, po to siųsk vieną iš mokomųjų, kad jis tai atliktų, o kiti tegu žiūri, ir patys taiso klaidas.

10. Darant klaidas, nešauk visų pastabų kartu, viena po kitos, nieks neišgirs ir neišidėmės.

Tai tiek tuo tarpu dėl instruktavimo.

Dabar dar viena priežastis, tiesiog virtusi nepagydoma žaizda, kuri temdo viršininko autoritetą. Tą žaizdą gydyti reikia neatidėliojant. Daktarai — jūs patys.

Daug buvo „Kary“ rašyta ir teko užgirsti, kaip savo daly, taip ir kitose, kad viršininkas „susiriša“ su valdiniu. Susiriša ne dvasia, ne idėja, bet — medžiaga. Aiškiau — skolinasi ar tai pinigų, ar šiaip ką, arba dažniausiai — nepamiršta aplankyti sugrįžusį iš atostogų. O žinote, visi gerbiamieji, kas paprastai turima grįžus iš atostogų. Man teko įsitikinti, kad vienas būrininkas buvo net tam tikrą „davinį“ nustatęs, kurį turėdavo duoti kiekvienas jo būrio eilinis, grįžęs iš atostogų (pav., dvi pusbonkės ir pusė sūrio).

Žinoma, toks viršininkas — tai parazitas, besigrauziąs drausmės pamate.

Labai klysta tie, kurie mano, kad eilinis nepasikalba, nepasitaria su kitu, ar nepasipasakoja namo grįžęs apie tokius dalykus.

Tikėkit, kad jų tokiuose pašnekesiuose nusistato pažiūros į vieną ar kitą savo viršininką. Tai yra savos rūšies atestacija, niekeno netvirtinama, bet dažnai geresnė ir už aną svarstomą. To nereik užmiršti.

Mora.

Daugelis kareivių švęs Velykas namuose.

Krašto apsaugos ministerio įsakymu senieji kareiviai bus paleisti iš kariuomenės visą mėnesį anksčiau. Bus paleisti į kariuomenės rezervą visų ginklo rūšių, būtent, tie, kurie skaitomi 1929 m. lapkričio 1 d. tarnybos. Paleidimas įvyks balandžio mėn. 1—2 d. d.

Pavasario ėmimo kariuomenėn tvarka.

Naujokai, gimę 1909 m. antram pusmety ir apskričių naujokų ėmimo komisijų priimti 1930 m. rudenį, į kariuomenę bus siunčiami š. m. gegužės 4—5 d. d.

Apskričių komendantūrose bus žiūrima šitų vyrų sveikatos. Jeigu pasirodytų visiškai netinką arba tinką tik nerikiuotės tarnybai, tokie visiškai nebus imami į kariuomenę. Bus imami tik tie, kurie tinka rikiuotės tarnybai, arba tokie, kurie tikslu išvengti kariuomenės tarnybos tyčia bus sugadinę savo sveikatą arba padarę sužalojimų.

Taip pat pavasarį bus imami norį tarnauti savanoriais. Tokių priėmimas apskričių naujokų ėmimo komisijose įvyks balandžio mėn. 1—15 d. d. Jie į kariuomenę bus siunčiami drauge su kitais, būtent, gegužės 4—5 d. d.

Savanoriai bus priimti tik į šias ginklų rūšis: pėsčinkų, veterinarijos puskarininkių mokyklą, artileriją, aviaciją ir technikos kariuomenę (pionierių ir ryšių).

Malonios valandos Čekoslovakijos kariuomenėje.

Lietuvių ir čekų tautos praeity turėjo daug bendra. Abi buvo sukūrusios didžiules, Europoje daug reiškusias valstybes ir turėjo galingas, gerai mokytas kariuomenes. Abiejų valstybių kariuomenės padarė keletą didelių bendrų karo žygių, kurių žymiausias yra 1410 m. Tanenbergo žygis, kur abi kariuomenės, savo garsiųjų vadų, Vytauto Didžiojo ir Žižkos Trocnoviečio vadovaujamos, grūmėsi su bendru priešu — kryžiuočiais.

Bet vėliau... tos abi valstybės neteko laisvės ir tik pasiliko savy vieną galingą troškimą — laisvę atgauti ir nešė bendrą pavergtųjų jungą.

Jau didžiojo karo metu čekoslovakai Rusijoje, Italijoje, Prancūzijoje buvo suorganizavę savo tautinės kariuomenės legionus ir, dar savo teritorijos neturėdami, didžiųjų valstybių jau buvo pripažinti nepriklausoma valstybe. Pirmasis ir dabartinis jų valstybės prezidentas J. E. T. G. Masarykas važinėjo pas didžiųjų valstybių vyriausybes ir reikalavo ne tik čekoslovakams, bet ir visoms pavergtosioms tautoms laisvės. Todėl jis tikru, garbingu užsipelnymu mūsų valstybės prezidento pernai ir buvo apdovanotas Vyčio Kryžiaus I l. ordinu.

1921 m. čekoslovakai įsteigė savo karo akademiją ir joje aukštųjų mokslų studijuoti maloniai sutiko priimti ir mūsų tėvynei laisvę iškovojusios kariuomenės karininkus.

Todėl Ček. karo akademijoje mokslus išėję mūsų karininkai, kartu su broliškais čekoslovakais dirbę, norėjo ką nors padaryti, kas išreikštų tų abiejų kariuomenių bendrą draugišką veikimą ir praeity. Ir sumanė savo buvusiai mokyklai dovanoti Tanenbergo kautynių paveikslą. Tame paveiksle atvaizduotas glaudus abiejų tautų bendradarbiavimas. Čia jų karžygys Žižka su savo kariais kovoja greta su Vytautu Didžiuoju. Tą sumanymą parėmė ir jam pritarė mūsų karo vadovybė.

Paveikslą akademijai įteikė delegacija, susidėjusi iš karo mokyklos viršininko gen. štabo pulk. Jockaus ir aviacijos štabo viršininko gen. št. majoro Narako.

III. 6. 9 val. Čekoslovakijos pasieny Podmokly stoty mūsų delegaciją pasitiko vienas akademijos profesorius. Toliau I-mos klasės salon vagonė mūsų delegacija nuvažiavo į Pragos Masaryko stotį, kur sutiko k. akademijos viršininkas brig. generolas Hrabčik ir šeši akad. profesoriai. Pirmoj stoty ir sutikimą Pragoje nufilmavo.

Po trumpo širdingo pasisveikinimo delegaciją nuvežė į Č. karininkų ramovę, vadinamą pirmutiniojo karo ministerio generolo Štefaniko vardu. Čia įvyko bendri pietūs, kuriuose dalyvavo keletas akademijos profesorių ir mūsų karininkai, III kurso klausytojai.

III. 7. 9 v. 20 min. delegacija su k. akademijos viršininku gen. Hrabčik nuvyko į krašto apsaugos ministeriją ir padarė vizitus k. a. ministeriui, generaliniam kariuomenės inspektoriui arm. gen. Podhajskey ir vyr. štabo viršininkui arm. gen. Syrovy. Arm. gen. Syrovy delegacija įteikė L. karininkų ramovės dovanėlę — albumą, kur yra keletas vaizdelių iš čekoslovakų karo delegacijos, atsilankiusios pernai per Vytauto Didžiojo iškilmes. Čia a. gen. Syrovy, Prezidento Masaryko vardu dekoravo

delegaciją aukštais Čekoslovakijos karo ordinais: gen. št. pulk. Jockų Baltojo Liūto ord. III ir gen. št. mjr. Naraką IV laipsniu.

10 val. įvyko dovanos įteikimas karo akademijos rūmuose. Šiose iškilmėse teikėsi dalyvauti: arm. gen. Podhajskey, arm. gen. Syrovy, prezidento karo kanceliarijos viršininkas gen. Vainerek, buv. pirmasis Čekosl. atstovas Lietuvai prof. Galia, visi akademijos profesoriai ir II ir III kurso klausytojai. Paveikslas stovėjo salėje visas apdengtas Lietuvos tau-

Žižka Trocnovietis, Čekoslovakijos tautinis karžygys.

tine vėliava. Prie paveikslo parašas čekoslovakų: „Čekoslovakų karo akademijai, mūsų brangiai Alma Mater. Lietuvos genštabo karininkai. Kaunas, 1930 Vytauto Didžiojo m.“

Įteikiant paveikslą, gen. št. pulk. Jackus pasakė maždaug tokio turinio kalbą:

„Esu laimingas, kad man pavesta Lietuvos genštabo karininkų, baigusiu garbingos Čekoslovakijos karo akademijos kursą, vardu atsilankyti į Jūsų gražiąją Tėvynę, į Jūsų miestų miestą — auksinę Pragą ir vėl matyti savo Alma Mater ir įteikti šią kuklią dovaną, Tanenbergo kautynių paveikslą.

Nors ilgas laiko tarpas mus skiria nuo tų laikų, kada Jūsų didvyris Jonas Žižka Trocnovietis su mūsų Vytautu Didžiuoju kovojo kartu Tanenbergo laukuose prieš bendrą priešą, tačiau, nė kiek neabejoju, kad Čekoslovakijos vyriausybė tų didvyrių ir bendro praeities darbo ženklan, vėl mūsų valstybėms tapus laisvoms, atidarė Lietuvos karininkams duris į svarbiausią karo mokslo šaltinį — karo akademiją.

Todėl, aukštai gerbiamas p. generole, teikitės priimti iš savo buvusių mokinių šį simbolišką Grunvaldo kautynių paveikslą, ir kartu prie šios progos, gerbiamieji ponai, tebūnie man leista pareikšti Lietuvos karininkų vardu širdingus linkėjimus Jūsų gražiajai atgijusiai Tėvynei, Jūsų didvyriškos kariuomenės, būdinčios savo Tėvynės neliečiamybės sargyboje, gin-

klausytoją — čekosl. karininką. Jaukioj ir šeimyniškoj pietų nuotaikoj mūsų charge d'affaires pakėlė tostą už Čekoslovakijos respubl. prezidentą, kariuomenę ir k. akademiją. A. gen. Podhajsky, atsakydamas į mūsų atstovo kalbą, pakėlė tostą už šviesią mūsų kariuomenės ateitį su jos vyriausiu viršininku Prezidentu A. Smetona priešaky.

Tanenbergo kautynių paveikslo Čekoslovakų karo akademijai įteikimo proga akademijos suruoštieji mūsų delegacijai bendri pietūs restorane Hotel de Saxe. Sėdi: 1. arm. gen. Podhajsky, 2. p. Briedikis, 3. arm. gen. Syrový, 4. gen. Hrabčik, 5. gen. št. plk. Jackus, 6. gen. Vainerek, 7. prof. Galla ir mūsų karininkai: 8. mjr. Bačkus, 9. mjr. Drazdauskas, 10. kpt. Dulksnys, 11. kpt. Sidabras, 12. kpt. Stankaitis.

klui garbės ir šviesaus tolimesnio vystymosi karo mokslo židiniui — karo akademijai, su jos viršininku gen. Hrabčik.

Todėl priimkite, a. g. ponai, Lietuvos armijos broliškus linkėjimus ir lietuvišką valio!“

Gen. Hrabčik į tą žodį atsakė savo ilga ir labai turininga kalba. Jis nupasakojo mūsų istoriją prieš Vytautą Didįjį, Vytauto D. laikus ir priminė, kad Vytautui D. pabėgus iš Krėvos kalėjimo, aplinkybės Lietuvoje buvusios daug sunkesnės, negu dabar. Bet Vytautas D. savo visus idealus įkūnijęs ir vėl savo sostą atgavęs. Ir dabar, stovint Lietuvos priešaky tokiam gabiam valstybės vyrui, kaip dabartinis mūsų Respublikos Prezidentas J. E. A. Smetona, Lietuva visus savo tikslus pasieksianti. Ir už mūsų Tėvynę su jos Prezidentu J. E. A. Smetona sušuko čekoslovakiską ždar (valio).

Po įteikimo iškilnių, apžiūrėjus k. akademiją ir malonioje nuotaikoje praėję pietūs, per kuriuos a. gen. Podhajsky pasakė širdingą kalbą ir pakėlė tostą už mūsų Valst. Prezidentą A. Smetoną. Į tą kalbą atsakė mūsų charge d'affaires p. Briedikis, pakeldamas taurę už prezid. T. Masaryką.

Po vakarienės viename žyname senoviškame Pragos restorane delegacija gen. Hrabčik ir kelių k. akademijos profesorių buvo nuvežta į „sakalų“ balių.

III. 8. po bendrų akademijos pietų mūsų delegacija aplankė buv. Austrijos erchercogo Ferdinando pilį ir gėrėjosi jos gausingais ir brangiais ginklų ir medžioklės trofėjų rinkiniais.

Kitą dieną po bendrų pusryčių apžiūrėjo delegacija galingosios aviacijos Pragos apylinkėse stovinčiuosius pulkus, o vakare mūsų atstovybė surengė bendrus pietus, kuriuose dalyvavo a. gen. Podhajsky, a. gen. Syrový, gen. Hrabčik, keletos aukštų gener. štabo karininkų, akad. profesoriai, mūsų karininkai — akademijos klausytojai ir po vieną kiekvieno kurso

Kitą dieną mūsų delegacija, padariusi atsisveikinimo vizitus, karo akademijos viršininko ir visų jos profesorių lydima, išvyko iš draugingos ir vaišingos Čekoslovakijos.

I. J.

Greičiau mirsiu, nekaip išduosiu.

Pradedant Romėnų imperatoriui Tiberijui viešpatauti, sukilo prieš jį legionai, buvę Panonijoje (dabartinėje Vengrijoje). Jie reikalavo padidinti algą ir sumažinti kareiviavimo laiką. Sukilėliams malšinti Tiberijus nusiuntė sūnų Drūzą. Sukilimas, kuris buvo dėl tos pačios priežasties iškilęs tarp Reino legionų, buvo pavojingesnis. Šių legijonų viršininku buvo Tiberijaus sūnėnas Germanikas. Mylėjusieji jį legionai buvo pasiūlę jam nuversti Tiberijų ir užimti jo sostą, bet kilnūs Germanikas atkirto: „Greičiau mirsiu, nekaip išduosiu“ (taip jis gerbė imperatorių). Sukilimas pasisekė numalšinti, padedant tai kariuomenės daliai, kuri neužjautė sukilėlių.

Imperatoriaus kilnumas.

Romos imperatorius Vespasijanas, neaukštos kilmės žmogus, pasižymėjo gera nuomone ir paprastumu. Tapęs imperatorium, jis neatsimainė. Viena geriausių jo ypatybių buvo sielos kilnumas. Jis nepersekiojo tų, kurie pirmiau ėjo prieš jį. Dvariškiai tokio imperatoriaus nemėgo. Vienas dvariškių, norėdamas sukurstyti imperatorių, pasakė, kad kažkoks asmuo rengiasi atimti iš jo sostą. Užuot sunaikinęs pavojingą konkurentą, Vespasijanas padarė jį konsulu: „Jeigu jis iš tiesų bus imperatorius,“ sakė Vespasijanas, „tai atsimins, kad aš padariau jam gera.“

Šis imperatorius, nors labai buvo paprastas, tačiau, jam valdant, Romos valstybė žydėte žydėjo.

J. Keleivis.

Tobullnant ginklus, turi tobulėti
Ir pats karo mokslas bei gyni-
mosi priemonės.

Šių laikų geri sekimo optiški
įrankiai ir galinga ugnis priverčia
kovotojus taikintis prie vietos, kad
kuo mažiau būtų pastebimi kauty-
nių lauke. Geras, sumanus slaptu-
mas, taikymasis prie vietos pasie-

baltos medžiaginės getros ir pirš-
tinės. Ginklai paslepiami po cha-
latu. P-nas.

Didvyriui Pranui Eimučiui.

Sargybini,
Šarvuotas ginklu ir drąsa,
Sargybini,

Budrus, kaip pareiga,
Sargybini,
Sukauptas Lietuvos dvasia!..
Tu

Davei mums pavyzdį,
Tik vieną pavyzdį, bet neužmirš-
tama.

Laukinės gaujos,
Bermonto gaujos veržėsi,
Bet tu pastojai kelią joms,
Nė slenksčio peržengti neleisda-
mas.

Tu — vienas prieš jų daugelį!
Drąsa prieš pasiutimą,
Pareiga prieš pakrikimą,
Ir ginklas prieš ginklus!..
O ne, mes neužmiršim niekados,
Kai tu žuvai
Nuo kulkos, užpuoliko paleistos,
Kaip tu mirei
Su plieno pasiryžimu ant veido,
Ramus ir ištikimas savo pareigai.
Taurus sargybini!
Tu sau paminklą amžiams pasta-
tei!

F. Br.

Žvalgomasis patrulis moderniškai pasiruošęs žvalgybon. Patamsio foto

kiamas metodišku, nuolatinu mo-
kymosi lauke.

Paprasčiausia žmonių kaukė yra
kaukė-chalatas, kurios ypač naudo-
jamos žvalgyboje. Šie chalatai gali
būti vasariniai ir žieminiai. 4 pėst.
pulke, apmokant kareivius žiemos
metu, kiekviena kuopa aprūpinta
žiemos kaukėmis-chalatais, kurie
naudojami visuose lauko užsiėmi-
muose, ypač naktiniuose pratimuo-
se. Jais apsirengę žvalgai sunkiau
pastebimi, o kad ir netamsią naktį,
prislenka per 50 metrų ir arčiau. Ir
pasivimas paprastas. Kad nebūtų
matomi batai ir rankos, pasivamos

Šiame vaizdely matome, koks didelis skirtumas tarp užsimaskavusių šaulių ir kasdieniškai
apsivilkusio kareivio. Patamsio foto

Radviliškio atvadavimas 1919 m.

1919 m. yra sunkiausias mūsų valstybės kūrimosi
ir kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės laikas. Tais
metais ypatingai daug pergyventa. Nesiimu plačiau
apibūdinti visos Lietuvos anų metų pergyvenimus.
Bandysiu bent trumpais bruožais atvaizduoti Radvi-
liškio vadavimą ir jo bei apylinkių gyventojų vargus.
Bet ir tai bus sunku, nes praėjo jau vienuolika metų
nuo kovų su bermontininkais. Tegu bus man leista,
jei atsiminimai bus per daug paviršutiniški. Daug kas
pamiršta. Net ir knygoje neviską rasi...

Miestelis nedidelis. Niekuo nepasižymėjęs ligi
1919 m. Gyventojų turi per 5000. Yra labai žemų
vietoj: aplinkui beveik nepereinamos pelkės bei
durpynai.

Miestelis per karą buvo labai apleistas, gatvės

negrįstos, neišbrendamas purvas. Visą jo gyvumą
palaikydavo tik geležinkelis.

Dabar miestelis kitaip atrodo: gatvės išgrįstos,
yra šaligatviai. Miestelį puošia pastatyti gana dideli
mokyklos ir kooperacijos rūmai. Ant kapinių, vietos
šaulių iniciatyva, š. m. pastatytas gana didelis pa-
minklas žuvusiems karžygiams paminėti.

Per pirmą dešimtmetį Lietuva gana toli nužengė
pažangos ir kultūros keliu, bet ir Radviliškis neatsili-
ko. Radviliškio geležinkelio mazgas įgijo Lietuvai
didelės ekonominės reikšmės, kaipo žymus tranzito
punktas. Miestelis tvarkosi savarankiškai. Yra meisto
valdyba, 1924 m. pastatytas didelis stiklo fabrikas,
keli malūnai, špižio liejykla-motorų dirbtuvė ir gele-
žinkelio vagonų bei garvežių dirbtuvės. Kovų už Lie-

tuvos nepriklausomybę istorijoje Radviliškio vardas įrašytas aukso raidėmis, nes jo paėmimas ir Bermonto gaujų nugalėjimas Lietuvos nepriklausomybei turėjo milžiniškos reikšmės.

Amžinai atminsim, greta Širvintų ir Giedraičių, Radviliškio vardą. Karo muziejaus sodnely pastatytas Lietuvos nepriklausomybės paminklas taip pat įamžino ir pagarsino Radviliškio vardą.

Vokiečiams traukiantis ir bolševikams iš Rusijos veržiantis, šiaurės Lietuvoj ir Žemaitijoje ėmė organizuoti naujas priešas „raudonoji gvardija“. Greta tautiškai susipratusių lietuvių, Žemaitijoje, apie Šiaulius, vėliau ir Radviliškį pasiekė bolševikuojančių lietuvių raudonosios grupės. Atsirado ir reguliari rusų bolševikų kariuomenės. Į Radviliškį jų atvyko apie kelis šimtus. Sudarė savo štabą ir jų agitatoriai pradėjo dirbti Lietuvai pragaištingą darbą. Radvilišky atsirado keli komitetai ir „Sovet Narodnych i soldatskich deputatov“, kuriuose dirbo kartu su vietiniais tėvynės išdavikais ir rusų bolševikais. Jie plėšė ramius kaimo gyventojus, nes miestelio gyventojai

Radviliškio malūnas, ties kuriuo lietuviai kovėsi su bermontininkais.

jau nieko neturėjo. Tuos savo plėšimus, per kuriuos daug nekaltų žmonių žuvo, jie vadindavo „rekvizicija dlia nužd krasnoj armiji“.

Jų vadai miestely ir apylinkėj verbavo norinčius stoti į jų gvardiją. Bet tokių nedaug teatsirado. Tiesa, kai kas iš svieto perėjūnų ir blogos reputacijos žmonių įsirašydavo... Jie ir komisarais tapdavo. Kartu su atėjūnais, rusų bolševikais, vietos komunistai stengėsi užgniaužti besikuriančią jaunąją Lietuvos valstybę, jos kilnių sūnų, savo brolių, kraują praliedami.

Vieną rytą nubudęs girdžiu baisų kulkosvaidžių kalenimą (šaudymą). Šautuvų salvės bei granatų trenksmas judino iš pamatų miestelį. Blykstelėjo galvoj šviesi mintis, gal lietuviai išgelbėtojai taip smarkiai vanoja šonus raudonarmiečiams? Nuolat žmonės kalbėjo, kad Lietuvos kariuomenė jau baigianti mušti priešus, greit ir Radviliškį paims, ir ramino save. Deja, dalykui paaiškėjus, pasirodė, kad vokiečių kariuomenės dalys, atsisakiusios padėti lietuviams prieš bolševikus, beplėšikaudamos užpuolė Radviliškį ir paėmė stoty esantį bolševikų „sovieta“. Per šį susišaudymą keli vokiečiai buvo sužeisti; iš bolševikų buvo nukautas vienas vietos bolševikas Dambrauskas ir keli sužeisti. Šio komunisto laidotuvės buvo labai iškilmingos. Su agitacinėmis kalbomis. Karstas irgi nepamirštas raudonai nudažyti. Griežė orkestras. Vietos bažnyčios kunigas buvo priverstas prie bažnyčios visą laidotuvių eiseną pasitikti, bet nuo kunigo patarNAVIMŲ atsisakė. Vietos bažnyčios klebonas kun. Sarapas tuo metu buvo pabėgęs iš Radviliškio, nes raudonieji buvo jį pasmerkę mirti. Po laidotuvių, nukautajam Dambrauskui pagerbti, jo vardu pavadino vieną gatvę (Ulica Dombrovskogo). Dabar ši gatvė vadinama Kęstučio.

Bet vėliau pradėjo bolševikams nebesisekti. Žemaitijoje P. Plechavičius (dabar ats. gen. l.), suorganizavęs žemaičių savanorių būrius, jų pagalba vanojo šonus bolševikams. Vokiečiai irgi skaudžiai sumušė

Feljetonas.

Sportas — vaistas.

Stiprėjant šalčiams, mūsų pulko ugniagesiai sumanė padaryti čiuožyklą. Ne bet kokią čiuožyklą, o prašmatnią. Ne tik saviems, bet ir svetimiems, ir kad iš jos būtų šioks toks pelnas. Kai termometras evoliucijos keliu nusirito žemiau, ugniagesiai griebėsi darbo. Atsivežė siurblius, šliaukas ir ėmė pliupinti į aikštę vandenį. Taip pliupino vieną, antrą dieną... pagaliau, vietoj buvusios vasarą futbolo aikštės, atsirado čiuožykla. Lygi, kaip asla. Galima ne tik pačiužomis, bet ir pilvu čiuožti. O kad naktį būtų šviesu ir pora porą pažintų, įvedė elektros apšvietimą. Įsteigė bilietams pardavinėti kasą.

Sekmadienis ir darbo dienų vakarais į čiuožyklą prisirenka įvairiausio plauko ir profesijos žmonių. Kaip loto klūbe. Čia pamatysi karininką, kareivį, civilioką ir pagaliau studentę, lyg eglaitę, balto sniego kepuraitę. Čiuožiančiųjų pačiužos blizga, lyg iššokusios iš vandens žuvies papilvė saulėje. Aplinkui atskirai, poromis lenktyniuoja, gaudo viens antrą žai-

dėjai. Pačiame vidury profesionalai čiuožėjai. Rodo savo talentus, lyg pavasarį tetervinai prieš tetirvas — rėžia sparnus — „Paroduodu kailinius, pirksiu pačią“. Pritūpimai ant vienos kojos, gigantai, žuvelė ir kitokios figūros skėčiojasi. Vienas mandriai, kitas dar mandresnį padaro numerį. Sugrojo orkestras. Čiuožėjai dar didžiau sujuda, sumyšta, lyg keptuvėje kepunami spirgučiai. Taiko pagauti valso taktą. Viršuje galvų rūkas, lyg rugiams žydint. Pačiužos žvagsi. Ledas baltėja.

Kaimietė, senų tradicijų bobelė, pamačiusi šią įvairiaspalvią minią, pasakytų: „Tai bestijos. Dykduoniai. Bereikalingai laužo kaulus. Dar sprandą gali nususukti“. Prie visko pridėtų: „Ledas piemenims, o ne suaugusiems“.

Nors aš čiuožti nemoku, tačiau, žiūrint į čiuožėjus, širdis salte salo. Nusprendžiau, kai čiuožykloj bus mažiau žmonių, ateiti ant ledo ir vaikystės dienas prisiminti — mokyti čiuožti. O tos dienos neišdildomai įsiveržė mano smegenyse. Atsimenu, kai šandie. Kartą grįžau nuo ledo į namus, o tėvelis pasitiko mane laikydamas rankoj pantį, kaip salsisonas storumo. Liepė pasidėti viršutines kelnes ir gulti ant zoslano šeringui, pridurdamas:

juos ties Dubysa, Luoke ir kt. vietomis ir pradėjo vyti lauk iš Lietuvos jaunutė Lietuvos kariuomenė. Pagaliau sumušti prie Panevėžio buvo priversti pasitraukti ligi Daugpilio.

Sumušus mūsiškiams bolševikus apie Panevėžį ir jį išvadavus, bolešvikuojantis gaivalas iš Lietuvos ėmė nykti. Taip pat išsinešdino ir iš Radviliškio. Šiurpus skurdas ir vargas tais laikais viešpatavo. Terrorizavo, plėšė bolševikai, gi jiems išnykus, jų pėdomis dar stropiau ėmė eiti bermontininkai. Žmonės meldė Dievą, kad gelbėtų iš tų barbarų nagų. Niekur nebuvo matyti džiaugsmo, nesigirdėjo linksmo nerūpestingo juoko. Vien vaitojimas, dejonės ir ašaros... Suėję patylomis dalijosi mintimis, teiravosi kaimynas pas kaimyną: „Ar nieko nesigirdi apie lietuvių kariuomenės artėjimą“? — Bet niekas nieko džiuginančio negalėjo pasakyti. Tenkinosi džiūginančiais gandai, kurie retkarčiais pasiekdavo meistelį, laukė mūsų kariuomenės ateinant, kuri turėjo išgelbėti nuo naujų plėšikų jungo, įgyvendinti krašte tvarką, teisybę ir ramybę.

Nors pagal susitarimą Lietuvoj vokiečių nebeturėjo būti, nes 1919 m. lapkričio m. 14 d. baigėsi laikas, kada vokiečiai turėjo išeiti iš Lietuvos, tačiau faktinai dauguma jų ir nemanė kraustyti namo, nes Lietuvoj buvo pripratę prie atimtų nuo gyventojų sviesto, kiaušinių ir lašinių, o Vokietijon grįžus, laukė jų vargas ir badas. Todėl dauguma įstojo į Bermonto kariuomenės dalis ir atsisakė grįžti Vokietijon. Už tai jiems buvo žadama Lietuvoj ir Latvijoje žemės. Negelbėjo nė vokiečių valdžios „įsakymas“...

Kadangi mūsų kariuomenė kovoje su bolševikais už Panevėžio, todėl buvo būtinas reikalas turėti susisiekimą geležinkeliais su Kaunu. Radviliškis buvo kaip tik mazginė stotis, tad lietuviai, derėdamiesi su vokiečiais, išsiderėjo rytų pusėj esantį kroviniams baraką, kuriame įsitaisė savo geležinkelio stotį. Tarnautojai dėl pinigų stokos kelis mėnesius tarnavo be algos. Iš karto, beveik visi geležinkeliečiai, vien tik

Bermontininkai Lietuvoje 1919 m. Jų vidury matyti pakabinti įtaisai, kuriais atsirakindavo kaimiečių duris ir ką rasdavo — išplėsdavo. Šiuos raktus nešiodavosi revolverių makštyse. Plėsdavo ne tik viešai, bet ir slaptai naktimis.

— Mane ir iš gyvenimo išvarysit su tokiu apavo ir rūbų engimu. Kaip ant eglės šakos. Eik basas, jei taip nori.

Mane šaltas prakaitas išpylė. Pakinkliai ėmė drebėti. Nors ir ašarodamas turėjau tėvo įsakymą vykdyti. Be pasigailėjimo įkretė 10 bizūnų. Lygiai, kaip už nemokėjimą 10 Dievo prisakymų. Tylėk ir nešiok sveikas. Jei maurosi, kaip veršis nelaižytos bandos, tai pridės ir magaryčių. Toks griežtabūdis buvo mano tėvelis. Neatsiprašysi. Nors šuniuku prie kojų raitysies, ir rankas bučiuosi. Dieve duok jam ramų dangaus kampelį. O tą vakarą ant ledo neapsakomai buvo smagu. Kaip rūkštus pienas su cinamonais valgyti. Ant Viliūno tvenkinio buvom pasidirbę „tartoką“, t. y. įkalėm į ledą baslį, iš švabo klojimo nukniaukėm stebulę su stipiniais ir ją užmovėm ant baslio. Pririšom prie stebulės 6—7 metr. kartį. O prie galo karties pritvirtinom rogutes. Tai buvo mūsų vadinamas „tartokas“. Vieni vaikai susėsdavome į rogutes, o kiti sukdavome apie baslį kartį. Taip darydavome pakaitomis. Tai buvo neapsakomai linksma pramoga. Kai, kurie buvom pasidirbę iš medžio, lyg kurpalis, pačiūžas, po kuriomis buvo pakaltas vielos galas. „Paklept“, „paklept“, lyg katė pakliuvusi

ketvirta koja į spastus, leisdavosi vaikai su viena pačiūža ledu. Kas, kad „katilėlis“ panosėj verda; kas, kad namuose kvepia „beržo mostis“. Smagumas neišpasakytas. Ukvata didžiausia. Neduotų tėvai apavo, basi bėgtumėm ant ledo.

Kai pažiūriu šiandie į išlepintus miesto ponų vaikus, kuriems menkniekis tuoj kenkia — tai peršalo, tai susitrenkė — daugelis išblyškę, išbalę, kaip avižienis kisielius. Ne taip augino tėvai mus, nuspurėlius kaimiečius. Net nuostabu. Giltinė nepapiovė nė vieno. Užaugome sveiki, stiprūs, kaip ažuolai.

Mano profesija — plunksnagraužis. Rašant krūtinė, diena iš dienos prispausta prie stalo briaunos, ėmė sopėti. Be to, blogas apetitas, naktimis negaliu miegoti ir kitų galų suirimas.. Daktaro „liekarstvos“ „nemačijo“. Reikia, vadinasi, plaučių teritorijoje surengti karą. Kasdien pravėdinti, pralamdyti kaip armoškos dumplės, kad kandės lizdų nususuktų.

Kaip buvau sumanęs, taip ir padariau. Numaknočiau ant ledo. Čiuožykloj suaugusio žmogaus neradau nė vieno, be tarnaičių su vežimėliais ir būsimų krašto gynėjų. O šie, pastarieji, lyg bimbalai pavasari, po čiuožyklą šmišiliavo.

rusiškai tekalbėjo. Net buvo ir susirašinėjama rusų kalba.

Kildavo įvairių nesusipratimų, nes vokiečiai — bermontininkai, atėję į Lietuvos Radviliškio „stotį“, pradėdavo šeiminkauti. Areštuodavo niekuo nekaltus keleivius, išplėsdavo vagonus ir t. t. Toliau bermontininkai jau nebesipatenkino Radviliškiu ir užėmė 6-ųjų klm. atstume esančią Linkaičių geležinkelio stotį, nuo kurios geležinkelis išsišakojo į Panevėžį ir į Kauną, atkirsdami lietuviams susisiekimą geležinkeliais iš Kauno į bolševikų frontą (ties Daugpiliu).

Antroj lapkričio m. pusėj vokieč.-bermontininkai sistematingai pradėjo pulti lietuvių kariuomenės laikomą poziciją. Radviliškis pasidarė bermontininkų didžiausiu organizaciniu centru. Į Radviliškį jie sutraukė labai daug kariuomenės, iš kur jau mažesnėmis grupėmis pradėdavo pulti. Aplinkinius kaimus plėšė nesigailėdami. Kas išdrįsdavo jiems pasipriešinti, tai nukentėdavo ne tik pasipriešinę, bet ir visą kaimą sudegindavo. Dažnai naktį būdavo matyti gaisro pašvaistės. Mieste buvo didžiausias maisto trūkumas. Nuolat buvo girdėti aplinkiniuose kaimuose kautynės. Patrankos be paliovos trankė. Moterys verkdamos kalbėjo: „Juk ne kas nors svetimas, bet mūsų tikri vaikeliai lieja kraują, mus gelbėdami nuo žiaurais bermontininkų jungo, o mes turime gyventi tu nuožmių plėšikų būstinėj, nieku negalėdami jiems padėti“. — Ir liejo jos karčias, motiniškos meilės ašaras. Bet vis dėlto daug padėdavo vietos gyventojai. Organizavo miškuose partizanų būrius. Gindavo savo kaimus nuo atvykstančių priešų. Miestelėnai taip pat prie jų prisidėdavo. Daugelis atlikdavo žvalgų pareigas, tiekdami lietuvių kariuomenei svarbių žinių apie priešą. Aplinkiniuose kaimuose bermontininkai mūsų kariuomenės ir partizanų buvo nuolat ir intensyviai atakuojami. Kovos virte virė visu šiaulių frontu. Į Linkaičių pusę bermontininkai dažnai siųsdavo stovėjusį Radviliškio šarvuotą traukinį, nes mūsiškiai iš Linkaičių juos išvijo. Ten labai dažnai įvykdavo

smarkios kautynės. Priešas turėdavo labai daug nuostolių nukautais ir sužeistais. Tuo tikslu tarp Radviliškio ir šiaulių nuolat kursavo apie 16 sanitarinių auto, kurie visad būdavo perpildyti. Atsimenu, vieną kartą ties Linkaičiais jie buvo labai smarkiai sumušti: jie atakavo Linkaičių stotį. Miškuose mūsiškiai sulipo į medžius, patogiai įsitaisė lengvuosius kulkosvaidžius ir užėjus bermont. būriams daug jų išklojo. Bermontininkai piktinosi, kad lietuviai, esą, nemoka „inteligentiškai“ kautis. Lyg maži vaikai laipo medžiais. Pasak jų, tai nekultūringa! (?). Jei jie būtų nugalėję, tur būt, nepyktų?

Vieną kartą mūsiškiai išardė netoli Linkaičių geležinkelį, ir grįžtas bermontininkų šarvuotas traukinys nemaža turėjo baimės, nes pasijuto nelaisvėj. Lietuviai smarkia artilerijos ir kulkosvaidžių ugnimi apšaudė jį ir, berods, gana sėkmingai. Vargais negalais ir su didelėmis aukomis vokiečiams pavyko sutaisyti geležinkelį ir grįžti į Radviliškį. Kelis sykius bermontininkai prievarta vežė žmones taisyti geležinkelį.

Skundėsi vienas: „Baisiai širdį gėlė, kai turėjau savo pikčiausiam priešui padėti... Sviediniai plyšta paliai pat traukinį (mūsiškiai labai taikliai šaudė), o mes turėjom dirbti, nes bermontininkų šautuvų ir kulkosvaidžių vamzdžiai į mus žiūrėjo“...

Miestelyj kas dieną gyventojai labiau nerimavo. Kiekvienas m-lio gyventojas stengėsi kuo nors priešui pakenkti ir savo vaduotojams padėti, kad pagreitintų Radviliškio atvadavimą, nors už tai grėsė mirtis. Pasitaikydavo ir taip, kad netekę kantrybės dėl bermontininkų žiaurumo, gerai progai pasitaikius, juos nuginkluodavo arba net nukaudavo.

VI. Mingelevičius.

(B. d.).

Niekai gyvybė, jeigu šalis būtų priešininkų pavergta.

Nieko nelaukęs pažabojau kojas. Stojuos. Ne, kas čia per šposai? Kojos nevykdo komandos, lyg pirmų dienų naujokas. Aukštiečninkas padariau sarmortalę. Vėl stojuos ir griūvu. Būsimieji krašto gynėjai sužiūro. Prikaišiojo man: „Didelis. Su barzda. Nemoka čiuožti“. Nuostabu. „Karščiuojuos“, kaip po asperino proškų. Į juokus, pašaipą dėmesio nekreipiu. Tęsiu. Zuikių nespėju gaudyti. O tie šelmiai mažiukai alpsta juokais. Virstu ir pilvu šliaužiu. Vargais negalais porą kartų apvažiuoju aikštę. Vėl virstu, ropoju, lyg rupūžė. Imu kėdę — nemokėliams čiuožti. Vis tiek kojos neklauso komandos, nors galą gauk. „Mūčijaus, mūčijaus“, pagaliau susiorientavau, kad čiuožiant reikia būti kūnu pasvirusiam į priešakį. Pirmąją dieną kamavaus 4 valandas. Einant į kareivines pakinklai virpėjo, kaip vištą pavogus. Tačiau pažangą padariau ir naudos susilaukiau. Naktimis miegojau, kaip užmuštas. Apetitas, tiesiog, žvėriškas. Supuvusią kėtę suėstum. Krūtinė ir kiti negalavimai išnyko.

Tai matote, vyručiai, ką reiškia sportas. Pradžia visur sunki. Daktaras ir vaistai — spiaut. Ledą ir bendrai sportą pamėgau. Sportuoju kas dieną ir sportuosiu, kol pražilsiu.

St. Čepulis.

Rūkyt ar nerūkyt?

Fridriko II stovykloje ramu. Kareiviai miega. Tik pats imperatorius, negalėdamas užmigti, išeina pasi-vaikščioti.

Jis prieina prie sargybinio:

— Gal užsirūkysim?

— Ne. Aš stoviu sargyboj. Man uždrausta.

— Bet tu mane pažįsti?

— Taip, jūsų didenybe!

— Tai ko tu bijaisi? Aš karalius ir leidžiu tau rūkyti.

— Bet rūkyti man neleidžia sargybos viršininkas.

Fridrikui patinka kareivis. Pagaliau jis įtikina jį, kad niekas jo rūkančio nematys, ir juodu užsirūko. Vėliau Fridrikas pats praneša sargybos viršininkui matęs sargybinių rūkantį. Tas supykęs eina ir duoda sargybiniui valandų. Čia pat ateina ir karalius. Kareivis, praeidamas pro jį į bausmės vietą, sako tylomis:

— Ar aš nesakiau, kad taip bus? O jūsų didenybė neklausėt. Aš gavau tris valandas, o tamsta kiek?..

Ką man davė kariškasis pasiruošimas.

Nors kariškojo paruošimo pamokos ne per daug seniai papildė mūsų pamokų sąrašus, bet apie jo pasėkas, būtent, kokią naudą iš kariško pasiruošimo pamokų per tą laiką gavau, — jau drąsiai galiu kalbėti.

Pirma. Mūsų kariuomenė man pasidarė ne svietima. Turiu prisipažinti, kad iki šiol neturėjau tikros nuomonės apie mūsų kariuomenę, apie ją tiek nežinojau, kiek tėtis ar mama sakė. O tose jų pasakose tiesa maišėsi su gandaiis ir įvairiausiais prasimanymais.

Kariškojo paruošimo pamokos išsklaidė tuos debesis nuo mūsų kariuomenės, ir aš šiandieną susidariau tikrą mūsų kariuomenės vaizdą, koks jis iš tikrųjų yra.

Antra. Aš išmokau vartoti ginklą. Nebaisus šiandien man priešas. Nesibijau, kad ir tuojau Tėvynė pareikalautų stoti už jos laisvę — nepriklausomybę, — jau moku ginklą vartoti ir nusimanau apie kautynes.

Taip pat išmokau gražiai, taisyklingai vaikščioti. Gal kas pasakys, jog tam yra kūno kultūros pamoka. Taip yra. Bet kariškoji drausmė, kariškojo paruošimo pamokos, kažkaip moka kiekvieną jaunuolį paveikti, suįdominti, ko kitur, o taip pat kūno kultūros pamokose, sunku rasti.

Trečia. Kariškojo paruošimo pamokos sukurstė manyje tėvynės meilę. Besiklausydamas, kaip mirė ir miršta su šypsena veide mūsų karžygiai už savo Tėvynę, aš gyvenu jų dvasia ir jaučiu vis didesnę prisirišimą prie savo krašto ir vergaujančios sostinės!..

Ir ketvirta. Kariškojo paruošimo pamokos metu stiprėjo mano kūnas ir dvasia. Bebėgiojant po sniego apklotus laukus, saulutei besijuokiant, ne tik kad mano siela veržiasi į Gedimino kalno viršūnes, bet ir išbalę skruostai parausta. Tai jokios gydymo klinikos, medikai bei vaistai tiek nepaveiks mūsų, jaunuolių, sveikatą, kiek Dievo pasaulis, kiek veikia besišypsanti gamta! Ir jei mes, draugai, besimokydami statutų, daugiau kreiptume dėmesio į tuos skyrelius, kur kalbama apie žmogaus sveikatą, labiau juos pritaikytume savo gyvenimui, tai tikras esu, būtume raudoni, sveiki ir tvirti, kaip ir mūsų kareivėliai!

Serbento Uogelė.

Ne skaičiuje galybė.

(Iš viršilos Gendručio pasakojimų).

Amžinas kuopos pesimistas eil. Burgaitis susikivirčio su kuopos optimistu eil. Danilaičiu, ar lietuviai galėtų kariauti su lenkais. Burgaitis įrodinėjo, kad ne. Girdi, lenkų eitų po 15 prieš mūsų vieną kareivį, ir kur čia prieš juos atsilaikysi. Per dvi tris dienas būtų baigta su mumis. Danilaitis neigė Burgaičio įrodymus ir tikino, kad kiekvienam lietuviui pasiryžus ge-

riau žūti, negu pralaimėti, joki jėga neįstengtų net ir mažos valstybės nugalėti.

Jiems besiginčijant į kareivines įėjo viršila Gendrutis. Pamatęs vienoj vietoj susibūrusius kareivius, susidomėjo ir greit patyrė susibūrimo priežastį.

— Gerai! — prabilo viršila — aš jums papasakosiu iš nepriklausomybės karų, kad ne skaičius laimi, bet kareivių pasiryžimas, drąsa ir pasiaukojimas. Apie Giedraičių ir Širvintų kautynes, kur menkos lietuvių jėgos sumušė žymiai stipresnį priešą, nepasakosiu, nes apie tai jau esate girdėję. Papasakosiu tik apie tai, kas jums dar nežinoma.

1919 m. balandžio 3 d. mūsų puolamasis būrys susidėjo tik iš kokio 80 savanorių. Buvome menkai ginkluoti, o dar menkiau išmokyti kariauti. Dauguma visai dar nebuvo mokyti, nes tik kelinta diena, kai tarnavo kariuomenėj. Puolėme vakare Žaslių stotį. Nuo kalnelio bolševikus nuvijome ir užėmėme jų poziciją. Sutekmo. Naktį ruošėmės toliau žygiuoti. Prie Žaslių stoties mūsų žvalgai pagavo du bolševikų žvalgus. Atsivarius juos, radome raštelį, kur jų vadas savo aukštesniam viršininkui rašo, kad neatsilaikys prieš lietuvius ir prašo pagalbos. Iš bolševikų sužinojome, kad Pojautiškių sodžiuje yra 120 bolševikų, kai tuo tarpu dar jų yra pilna Žasliuose ir aplinkiniuose kaimuose, kuriuos mums reikės pulti. Vadinas, jų keliskart daugiau negu mūsų, ir be to, geriau ginkluoti ir išmokyti. Mūs savanoriai pradėjo juoktis, kad 120 nebesitiki atsilaikyti prieš 80. Ir kol saulė patekėjo, Pojautiškiei, Žasliai ir aplinkiniai kaimai buvo mūsų rankose. Bet čia mažmožis. Daugiausia 1919—1920 m. tekdavo mums kovoti su žymiai gausingesniu priešu. Tai jau mums buvo įprasta ir negalėjome įsivaizduoti, kad priešų būtų mažiau negu mūsų. Gyventojams pranešus, kad ten ir ten priešų daug daugiau, mūs kareiviai nusijuokdavo ir atsakydavo — tai niekis, mes juos nugalėsime.

Papasakosiu jums tokių atsitikimų, kur mūsų kareiviai nugalėdavo kelioliką kartų gausingesnį priešą. 1919 m. vasarą du Vilniaus bataliono (dabar 5 pėst. pulkas) kulkosvaidininkai sugalvojo nueiti pauogauti į mišką (tai buvo Vievio rajone). Miške būdami pastebėjo 15 lenkų jojant į vieną kaimą.

— Ką gi, Antanai, sako vienas, — negi mes ramiai leisime jiems joti.

— Visai nemanau, — sako šis, — paspirginsim jiems į užkulnius. — Ir pradėjo. Tuoj vienas lenkas nusivertė nuo arklio. Kiti, nuo arklių nušokę ir paleidę juos, pradėjo bėgti į mišką ir ten pasislėpę ėmė atsišaudyti. Bet greit ir visai pabėgo. Arkliai, palaidi po ūkininkų laukus, iki nakties bėginėjo, kol naktį, atėjęs didesnis lenkų būrys, juos sugaudė.

Tais pat metais vasarą 4 mūsų gusarai apsistojo viename kaime (Zarasų apskr., tik pamiršau kaimo pavadinimą). Pasirodo ir neatsargių būta. Naktį visi keturi sumigo daržinėj ant šieno, šautuvus pasidėję prie šalies. Kažkas iš subolševikėjusių gyventojų apie

tai pranešė bolševikams. Apie 30—40 bolševikų apsupa daržinę, pradaro duris ir, bijodami tamsoj į vidų eiti, tarpdury stovėdami pradeda rėkti „pasiduokite!“ Mūs gusarai prabudę žiūri, kad čia blogai. Pasigriebė šautuvus pylė į tarpdurį. Tuoju du bolševikai krito nukauti, o du sužeisti. Likusieji pasileido bėgti. Ir mūs gusarai išvengė nelaisvės bei mirties.

Kitą dar gražesnę pavyzdį žinau iš kovų su lenkais. 1920 m. spalio 19 d. Gojaus rajone smarkiai veržėsi stiprios lenkų jėgos. Vienas mūsų baras buvo apleistas. 1 pėst. pulko kulkosvaidininkas jaun. puska. Antanas Grigonis nepasitraukė, bet kulkosvaidžio ugnimi priešą sulaukė ir privertė jį su nuostoliais pasitraukti. Lenkų toj vietoj buvo keliasdešimt kartų daugiau.

— Gerai, tamsta viršila, — paklausė eil. Kaziliauskas, — norint apsiginti nuo gausingesnio prieš, reikia turėti daug kulkosvaidžių.

— Tas tiesa! — atsakė viršila. — Reikia mums kuo stipriausiai apsiginkluoti. Tie yra neišmanėliai, kurie burba, kaip ubagai kruopas pabėrę, kad kam reikia tiek daug pinigų leisti apsiginklavimui. Be gero apsiginklavimo, reikalui esant, nesugebėsime apginti savo nepriklausomybės. Bet prie apsiginklavimo, svarbiausia, reikia kiekvieno lietuvio sąmonėj įdiegti didžiausią karingumą. Ir narsiausias karžygys be ginklo yra niekis. Bet ir stipriausias apsiginklavimas bailių ir be pasiryžimo kareivių rankose bus tik šiaudu. Todėl, norint laiduoti nepriklausomybės saugumą, reikia stipriai apsiginkluoti ir tautą kovai paruošti. Pasiryžimas viską nugali. Pasiryžusio mirti ar laimėti ir daug stipresnis priešas nedrįsta pavergti.

Btks.

Tauragė.

Kovo 8 d. Tauragės aukštesniosios komercijos mokyklos „Vytauto“ ir „Gražinos“ draugovių skautai suruošė 3-ju metų veikimo sukaktuvių minėjimą. Mokyklos direktorius p. Ambraziejus pirmučiausia sveikino visus skautus ir palinkėjo atsiekti savo tikslą: „Dievui, tėvynei ir artimui“. Toliau palinkėjo stiprėti ir daugiau jaunuolių pritraukti į skautų eiles. Pasakė, kad mes, skautai, turime būti gyvenimu ir darbu panašūs į mūsų globėją šv. Kazimierą. Toliau kalbėjo p. Rupeika.

Po visų sveikinimų ir linkėjimų buvo trumpa 3-ju metų veikimo apžvalga. Iki 1928 m. Tauragėje apie skautus visai niekas nemanyte nemanė, bet 1928 metų pradžioje įsikuria skautų kuopelė, kuri turėjo nugalėti įvairius sunkumus. Skautų visai mažai tebuvo. Tik 1930 m. rugsėjo ir lapkričio mėn. į skautų eiles įstoja daug kandidatų. Buvo sudarytos dvi draugovės: berniukų ir mergaičių. Berniukų draugovė iš trijų skilčių pavadinta „Vytauto“ draugove, o mergaičių — „Gražinos“. 1931 m. kovo 1 d. kandidatai laikė egzaminus ir davė įžodi. Sustiprėję pradeda smarkiai veikti. Norima sudaryti vilkiukų ir paukštyčių organizaciją. Dabartinis draugininkas yra p. M. Bajorinas, o draugininkė p-lė Kvederaitė.

Toliau sekė linksmoji dalis — vaidinimai. Vaidinimai pasisekė gana gerai ir sudarė daug juoko, o kai kurie rimto susidomėjimo.

Linksmajai daliai pasibaigus, buvo bendra skautų vakarienė. Į sukaktuvių minėjimą atsilankė daug mokinių, mokytojų ir skautų tėvėlių.

Alkolio teismas.

Telšiai. Kovo m. 7 d. 18 val. prasidėjo vysk. Valančiaus valdžios gimnazijoje VII klasės rengiamas alkolio teismas. Teismą sudarė: gimnazijos inspektorius p. Purvis — pirmininku ir VII klasės mokiniai: Br. Dulinskas — prokuroras, E. Nakutis — sekretorius, A. Siekis ir Stanevičius nariais. Taip pat buvo ir po du advokatu iš kiekvienos pusės. Alkolį teisino A. Arlauskas ir P. Valančiauskas. Alkolį kaltino J. Milvydas ir A. Žukas. Be to, buvo iššaukta 6 liudi-

ninkai. Alkolis buvo kaltinamas, kad: 1. Pakerta jaunimo jėgas, 2. Demoralizuoja tautą ir 3. Kenksmingiausias socialiam gyvenime. Štai pora minčių, kad alkolis yra kenksmingas, kurios buvo iškeltos teisme.

Šalies jaunimas — tautos ateitis. Jaunimas turi būti kūnu ir dvasia stiprus. Pasak Napoleono, $\frac{3}{4}$ šalies tvirtumo pareina nuo psichikos. Kur nebuvo jaunimas saugojamas nuo pavojų, ypač nuo alkolio, ten žūdavo tautos. Šiandien riogso butelių kaugės Zelandijoje ir Australijoje degtinės dėka. Amerikos tautos beveik visai jau ir išnyko, nes europiečiai ne ginklu jas užkariavo, bet svaigalais. Žodžiu, tautos tvirtas pamatas yra blaivybė. Jei nori tauta praturtėti, tai pirmiausia jos piliečiai turi būti blaivūs, nes „blaivybė — tautos laimė“, sako filosofas dr. Vydūnas.

Pagaliau įvyko rezoliucijos skaitymas, kurią skaitė patsai gerb. inspektorius p. Purvis. Paaikškėjo, kad alkolis iš Lietuvos išstremtas visam amžiui.

Žodžiu, būsimi Lietuvos narsieji kariai — moksleiviai supranta, kad visokeriopos jėgos yra stipresnės be alkolio.

A. Žukas.

Žiemos malonumai.

Medžiai — milžinai.

„Mūsų Girių“ žurnalo žiniomis, dar ir mūsų laikais yra nuostabaus didumo medžių. Vokietijos miškuose galima sutikti nemaža 50 mtr. aukščio ir 450 mt. senumo eglių. Elzase yra net 59 mt. aukščio turinčių eglių. Sieroj Nevadoj (Amerikoje) prieš 70 mt. buvo rastas medynas iš 70 medžių. Buvo tai dar tuomet nežinoma ypatinga spygliuočių veislė. Tų medžių aukštis siekia 80 — 100 mtr., o diametras — 5 — 10 mtr.

Amerikiečiai tą veislę pavadino vieno savo didvyrio Vellingtono vardu. Kalifornijoje visai neseniai buvo rastas dar didesnio ūgio ir storio medynas, tai Sequoia Gigantea, auganti 1,300 — 1.400 mtr. kalnų aukštumoje. Ši veislė turi gerą ir sveiką pomiškį. Medžių aukštis 110 mtr., skersinis piūvis 11 mtr., o amžius 2.300 metų. Rastas vienas medis net 4.000 metų amžiaus.

Rastieji nuostabūs medynai yra laikomi retais gamtos paminklais ir dėlto saugojami. Tenka pažymėti, kad milžinišką minėtų Kalifornijos eglių aukštį vis dėlto pralenkia kai kurie Australijoje auganti medžiai. Tai anglų vadinama veislė „Giant Eukalypt“. Šios veislės medžių aukštis siekia iki 160 mtr., o skersinis piūvis net iki 30 mtr. Pr. P.

Didžiojo karo metu visoms valstybėms tarnavo apie 15.000 šnipų. Nors ir manoma, kad šnipų tarnyba yra labai pavojinga, tačiau taip nėra. Iš viso skaičiaus tik 1000 žmonių sušaudyta, kas sudaro 7%, tuo tarpu kai karių fronte (per didįjį karą) žuvo 19%

Mussolini išleido įstatymą, kuriuo uždrausta moterims rūkyti viešose vietose. Kiekviena moteris, nusižengusi šiam įstatymui, gali būti tuojau nubausta areštu ar pinigine bauda. Pirmajai moteriai nuo šio įstatymo teko nukentėti italų artistei Aleksandrini, kuri už rūkymą kavinėje turėjo sumokėti 200 lirų pabaudos.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

9 p. L. K. Vytenio pulkas.
Stalių dirbtuvė. Įėjęs į minimą dirbtuvę tuoj jauti, kad čia atliekamas gan didelis pulko darbas. Dirbtuvėje dirba per 6 asmenis. Sulyginus kainas su miesto kainomis — gan žemos. Pulkas be ratų ir kitų įvairių įrankių taip pat turtingas įvairiais, gerais ir gražiais baldais.

ir kitus patogumus. Miltai laikomi gana sausoje vietoje ir apsaugojami nuo įvairių sugedimų. Kasdien duonos pagaminama per 1500 kilogr., o reikalui esant galėtų pagaminti du kartus daugiau. Duona išduodama į pulko sandėlius antrą dieną, o kareiviams patenka trečioji diena. Todėl sanitarijos reikalavimus visai patenkina.

linė lenta, kurioje surašyta žuvusieji karo lauke 9 p. p. pulko karininkai ir kareiviai. Šalia stovi stalas, apkrautas įvairiais laikraščiais ir žurnalais.

Sanit. pusk. M. Grinius.

Ping-pongas. Nors ši sporto šaka nėra dar tinkamai išsiplatinusi mūsų karių tarpe, tačiau ji jau nėra svetima vyteniečiams.

Sporto vadovo kap. Micevičiaus rūpesčiu, yra išreikalauta ir tam tikslui paruošta speciali patalpa ir ping-pongo stalas. Be to, nupirkta keletą gerų žaidimui rakečių ir daug ping-pongo sviadinių.

Kiekvienas vytenietis atliekamam nuo tarnybos laiku turi progos ne tik pasitreniruoti, pažaisti, bet ir išmėginti savo gabumus.

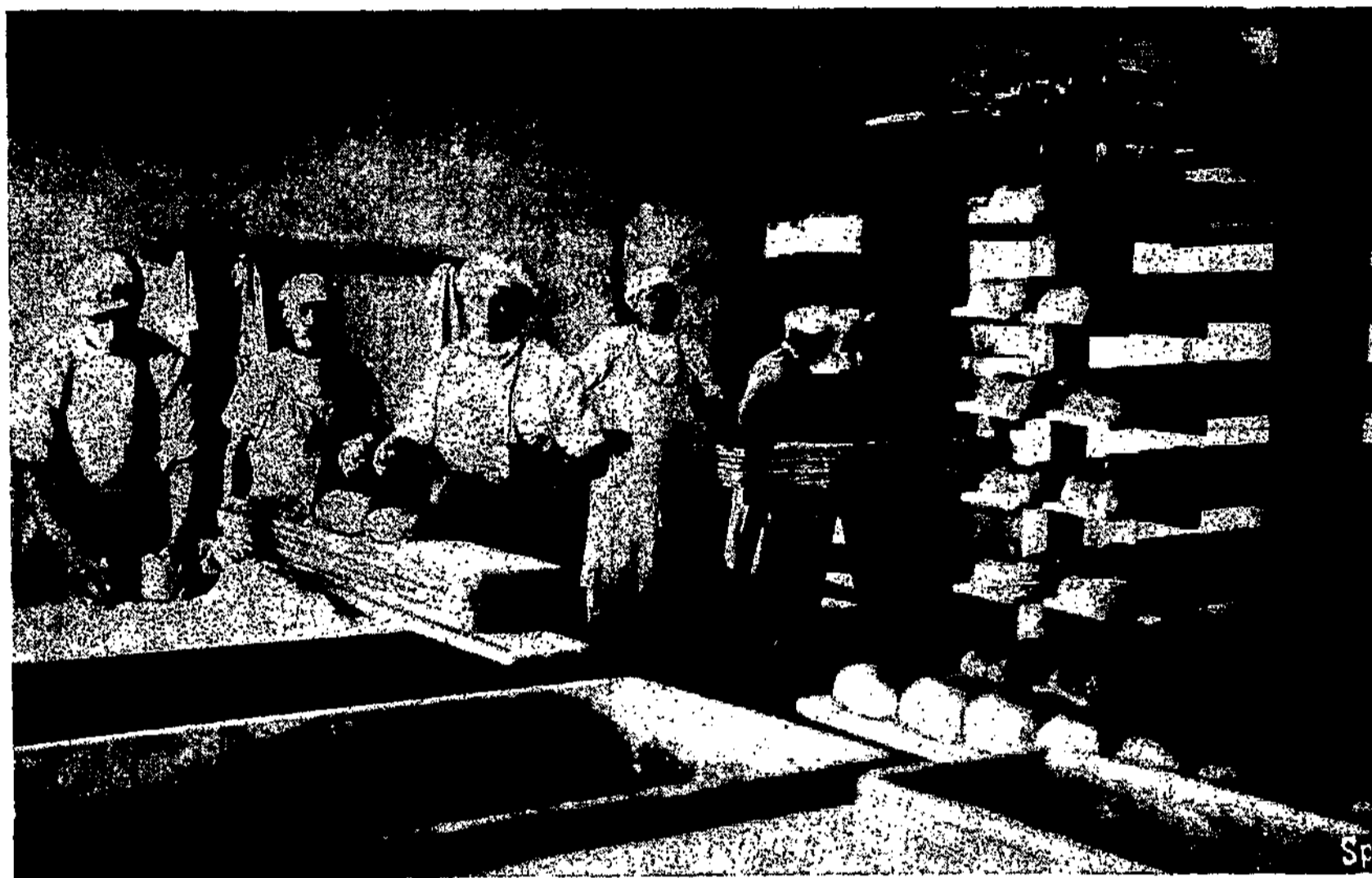
Pulke jau yra keletas gan gerų ping-pongo žaidėjų: leit. Seliokas, leit. Juškauskas ir kiti.

Manoma netrukus suruošti ping-pongo turnyrą su Marijampolės miesto įvairiomis sporto sąjungomis ir rungtynes su kitomis kariuomenės dalimis.

Naujos mokomosios rankinės granatos. Paskutiniu metu, jaunų kareivių apmokymui, vietoje seniau vartotų medinių ir geležinių rankinių granatų, pradėta vartoti naujos rankinės granatos.

Naujos rankinės granatos yra patogios mokymui, nes jų vartojimas ir veikimas panašus į kovos rankinių granatų. Jos turi uždegamuosius įtaisus ir sprogamui (balsui gauti) į jas įdedami specialiai paruošti kapsuliai. Tokiam kapsuliui sprogas, gaunamas gan stiprus balsas, o jos vartojimas šauliams nesudaro jokio pavojaus. Tą pačią mokomąją rankinę granatą galima vartoti kiek tik norima, tik reikia pakeisti — įdėti kapsulius. Pačios granatos yra stiprios ir gražios, vartojimui patogios.

St. Danilevičius.

9 p. p. duonos kepykla.

Duonos kepykla. Tolokai nuo pulko, visai atskiram name, įrengta duonos kepykla. Kepykla turi gan gerą, didelę ir erdvią patalpą.

Kepykloje dirba per 10 darbininkų — vyrų. Kambariuose palaikoma gan didelė švara. Darbininkus ir jų švarą per savaitę du kartus tikrina pulko gydytojo paskirtas sanitarijos puskar. Kepykla turi vandentiekį, kanalizaciją

Kareivių klūbas. Kareivių klūbe penktadieniais ir šeštadieniais demonstruojama gan geros kino filmos. Kai kada pulko vadas leidžia surengti šokių vakarėlį. Kareivių klūbe leidžiama pasimatyti ir pasikalbėti su savo namiškiais ir pažįstamais. Ant sienų kabo gana daug mūsų tautos patriarchų ir pulko aukštesniųjų viršininkų paveikslų. Gale salės ant scenos kabo didelė ažu-

Vyriausio štabo viršininkas išvyko atostogų.

Vyr. štabo viršininkas gen. ltn. Kubiliūnas išvyko atostogų. Jo pareigas laikinai eis gen. št. pulk. Gerulaitis.

„Karių uniformos“ knyga.

Ekonominė Karių Bendrovė išleido knygą „Karių uniforma“, kurioje įdėtas Įsak. kar. 6 nr. su visais naujos uniformos litografuotais ir paprastais brėžiniais. Knygos kaina 1 lt. 50 ct. Pulką krautuvėms duodama 15% nuolaidos.

Belgų karaliaus dovana.

Mūsų kariuomenės pulk. Pečiulionis apdovanotas Jo Didenybės Belgų karaliaus Leopoldo II ordinu „commandeur“ laipsnio.

P. L. P. Karo Mokykla.

Paskaita. Kovo 5 d. kariūnams - aspirantams laikė paskaitą žinomas mūsų rašytojas ir visuomenės veikėjas p. V. Bičiūnas.

Mat, gerb. rašytojas š. m. sausio mėn. pradžioj buvo išvažiuavęs Vilniun, norėdamas arčiau susipažinti su dabartine

Vilniaus krašto lietuvių būkle. Grįžęs maloniai sutiko papasakoti kariūnams, ką Vilniaus krašte matė ir patyrė.

Gana platokoj paskaitoj p. Bičiūnas vaizdžiai papasakojo apie pavergtų vilniečių gyvenimą, vargus, pastangas ginant savo teises ir kovas su brukamu lenkiškumu.

Paskaita paliko kariūnams gilių ir liūdnų įspūdžių, kartu įžiebė dar daugiau pasiryžimo greičiau grąžinti brangų kraštą ir paguosti endekų prikankintus brolius vilniečius.

Kinas. Kovo 6 d. 5 p. D. L. K. Kęstučio pulko kine buvo demonstruojama pamokoma sporto filma. Tos dienos vakare seansas buvo skirtas Karo Mokyklai.

Apie 18 val. kadro kariūnai ir kariūnai aspirantai, triukšmingų dainų lydimi, atvyko kino salėn. Filma mokymo atžvilgiu buvo gana gerai pademonstruota. Kariūnai turėjo progos pamatyti gražių gimnastikos numerių ir, reikia tikėtis, ne vieną jų patys išmoks padaryti.

Br. Vainis.

2 pėst. D. L. K. Algirdo pulkas.

Nuo kovo mėn. pradžios pulko kareiviams maistas išduodamas pagal naują kareivio davinį, t. y., kariams pagerino maistą. Dabar bus labiau mišrus valgiai.

Kovo mėn. 5 d. visi pulko kariai susirinko į pirmo bataliono salę pasiklausti atvykusio agronomo Pokevičiaus paskaitos apie žemės dirbimą ir tręšimą. Pažymėtina, kad pulke dažnai pradėjo lankytis agronomai su paskaitomis.

Ainis.

Graikų - romėnų imtynės. Kovo mėn. 8 d. liktinių puskarininkių ramovėje pulko kareiviams nemokamai buvo surengta pramogėlė iš sporto srities. Estijos sunkumų kilnotojas ir imtynių čempionas Jurgensas parodė kelioliką įdomių numerių jėga išlaikydamas ant savo krūtinės apie 20 žmonių, sudaužydamas akmenį su kumščiu ant priekalo, mėtydamas 2-jų pūdų geležį ant savo krūtinės ir lankstydamas pasaginę geležį ant savo rankų bei traukydamas rankom gana storą grandinį.

Po šitų numerių buvo demonstruojamos graikų - romėnų imtynės tarp Jurgenso ir Lietuvos imtynių čempiono Malkevičiaus. Kareiviams be galo patiko imtynės, nes turėjo progos pamatyti visus imtynių numerius.

Jon. Vijūnėlis.

Šilutės įgula.

Laikiniai einančio II-jo b-no vado ir Šilutės įgulos viršininko pareigas kapitono Šcepavičiaus sumanymu ir įgulos karininkams pritariant, š. m. vasario mėn. 15 d. įsisteigė liktiniams viršiloms ir puskar. švietimo kursai.

Patys įgulos karininkai sutiko būti lektoriams.

Dėstoma: topografija, matematika, geografija, istorija ir lietuvių kalba. Liktiniai viršilos ir puskar. tuo yra labai patenkinti ir savo b-no vadui ir lektoriams dėkingi.

Viršila Soboliauskas.

Karo veterinarijos valdybos arklių kaust. mokykla.

Jau buvo rašyta laikraščiuose, kad Ž. Ū. R. ruošia II-ą civiliams kalviam kursų laidą. Kaip pernai, taip ir šiemet minimi kursai būna prie karo veterinarijos valdybos arklių kaustymo mokyklos ir šių metų kovo mėn. 2 d. susirinko minimi kalviai, iš viso 22 žmonės. Numatyta buvo daugiau, bet, matyt, susidarė kai kuriems kliūtys ir neatvyko. Nors ne visi numatyti kursantai susirinkę, bet darbas jau pradėtas praktiškai ir teoriškai. Kursai užtruks du mėn.

J. P-s.

8 p. K. K. Vaidato pulkas.

Žemės ūkio paskaitos. Ne veltui yra sakoma, kad kariuomenė yra tautos auklėjimo mokykla. Kariuomenėje teikiama ne vien kariškos žinios, bet ir tokios, kurios, rodos, nieko bendra su kariuomene neturėtų. Be kariško parengimo čia daug laiko dar skiriama istorijai, geografijai, auklėjimui ir kt.

Mūsų kariuomenės eiles sudaro daugiausia ūkininkų sūnūs, kurie, grįžę iš kariuomenės, vėl stos prie žemės darbų. Daugelis jų neturėjo progos susipažinti su tokiomis žiniomis, kurios yra būtinos žemės darbininkui. Kariuomenė tuos trūkumus irgi stengiasi kiek galėdama pašalinti, ruošdama kareiviams paskaitas iš žemės ūkio srities.

8 p. pulke tokių paskaitų jau buvo 6. Paskaitas laiko žemės ūkio rūmų Šiaulių apskrities agronomai bei instruktoriai. Per savaitę yra 2 paskaitos: trečiadieniais ir šeštadieniais.

Kareiviai paskaitomis labai domisi. Kovo mėn. dar yra numatytos 4 paskaitos: 1. „Sodai ir bitys“, 2. „Paukščių ūkis“, 3. „Žemės ūkio statyba“ ir 4. „Kiaulių ūkis“.

Tulas Matas.

7 p. Ž. K. Butegidžio pulkas.

Kareiviams kinas. Kovo 14 d. pulko kareiviai buvo nuvykę į kiną. Buvo rodomos filmos: „Mirties legijonas“ ir „Gaisrininkai Rifas ir Rafas“. Pirmoj filmoj teko visiems pamatyti drąsiai vykdant lakūnams duodamus uždavinius. O antrojo filmoj buvo visiems juoko.

Tenka pabrėžti, kad pulko kariai dažnai dabar nueina į kiną, nes „Kapitol“ kino savininkas sutiko, kai kareiviams yra duodami seansai, atlyginimo reikalauti nuo kiekvieno tik po 30 cent. Be to, rodomos tik geresnės filmos.

Kareivių biblioteka. Pulko kareivių biblioteka yra kareivių klubo patalpose. Gavus lėšų, visos knygos yra apdarytos ir duodamos skaityti. Bibliotekoj dabar jau yra apie 1500 įvairaus turinio knygų. Išduodamos knygos 3 kart per savaitę. Steigiama bibliotekėlė ir Šilutės įgulai.

Prie bibliotekos yra ir skaitykla, kur yra gaunami beveik visi lietuviški laikraščiai ir kai kurie žurnalai. Bendrai, šiais metais visame pulke yra gaunama įvairių laikraščių bei žurnalo apie 215 egz. Didžiausias egz. skaičius yra gaunamas „Kario“ — 80 egz. „Trimito“ 96, ir „Mūsų Rytojais“ 57 egz. Dauguma yra užsakyta ir paties pulko lėšomis. A.

Kariuomenės teismo kronika.

Nubaudė už komunistų literatūros platinimą. Pr. m. balandžio 29 d. apie 22 val. buvo policininko pastebėtas ir sulaikytas Telšiuose to miesto gyventojas Drapkinas Mejeris, bekabinas prieš tvoros komunistinius atsišaukimus. Iš laikraščių buvo rasta 25 egz. atsišaukimo „Draugai kareiviai“, 30 egz. laikraščio „Kareivių Tiesa“, 3 egz. laikraščio „Mūsų Vėliava“ ir atsišaukimams segti sagučių. Kitą komunistinės literatūros dalį jau buvo išplatinęs ir ji tą pat naktį iš įvairių gatvių policijos buvo surankiota.

Kovo 11 d. kariuomenės teismas Šiauliuose Drapkiną Mejerį už tai pripažino kaltu ir nubaudė 7 metais 6 mėn. sunk. darbų kalėjimo, bet jam, kaip nepilnamečiui, šią bausmę sumažino ligi 5 metų to pat kalėjimo su įmatytomis B. St. 28 ir 30 str. str. pasekmėmis.

Nubaudė už norėjimą išvengti karo tarnybos. 8 pėst. pulko naujokas Valčiukas Pranas, nenorėdamas tarnauti kariuomenėje, pr. m. lapkričio 13 d. tyčia ėmė ir įsikirtė kirviu savo kairės rankos du pirštu, manydamas, kad dabar tai jau tikrai važiuos pas mamą blynų valgyti. Bet apsiriko. Buvo paguldytas pulko ligoninėn ir gydomas. Ligoninėje išgulėjo apie du mėnesius, bet padarytos piršto žaizdos ligi šiol neužgijo ir dabar dar tebegydomos.

Už tai kariuomenės teismas š. m. kovo 12 d. Šiauliuose naujoką Valčiuką nubaudė 10 mėnesių ir 10 d. karo kalėjimo su įmatytomis K. Į. R. 22 kn. 50 ir 52 str. str. pasekmėmis. Taigi, ne tik, vyrui, nepavyko išvengti karo tarnybos, bet dar teks sėdėti kalėjime ir visą amžių vaikščioti su subiaurotais pirštais... O kiek dar teko dėl to perkentėti skausmo, gėdos ir kitų nemalonumų.

Iš savanorių gyvenimo.

Vilkaviškio savanorių suvažiavimas.

Vilkaviškio savanorių skyrius yra nemažas, turi apie 500 narių. Bet visi nariai yra plačiai išsisklaidę po visą apskritį ir todėl dėl sunkaus susisiekimo skyriaus veikimas yra silpnas. Senoji valdyba taip pat buvo apsnūdusi. Vilkaviškio skyrius yra vienintelis, kuris net nepaėmė sąjungos išleistos „Savanorio“ knygos platinti.

Kovo 15 d. įvyko minimo skyriaus narių suvažiavimas. Dėl blogo oro iš ryto, atvyko tik per 100 narių. Suvažiavimui pirmininkavo Br. Kukaitis.

Po centro valdybos pirmininko, atvykusio iš Kauno, ir Vilkaviškio apskrities viršininko savanorio Giedraičio sveikinimų ir linkėjimų nenukrypti savanoriams į politiką ir vengti savanorių vardą žeminančių darbų, skyriaus valdyba pranešė savo veikimą. Pasirodo, praeitais metais buvo suruošę Vilkaviškį ir kitose apskrities vietose keletą vakarų. Kybartuose net buvo pasikvietę karių teatrą. Kybartiečiai savanoriai dalyvavo Vytauto Did. paveikslą sutinkant, ir jie gyvena savo tarpe vieningai ir sutartinai.

Po pranešimų kilo ilgi ginčai dėl senosios valdybos neveiklumo, ypač suvažiavimas pageidavo, kad per įvairias tautos šventes bei iškilmes savanoriai pasirodytų viešai ir aktingai dalyvautų jose.

Išrinkta 18 atstovų į visuotinį sąjungos atstovų suvažiavimą Kaune ir nauja valdyba iš šių asmenų: atsargos karininkas ir dviejų Vyčio kryžiaus ordinų kavaliereus Petras Lukoševičius pirmininku, Bronius Kukaitis vicepirmininku, Juozas Čižauskas sekretorium, Andrius Adomavičius išdirininku ir ats. kpt. Vladas Dumčius nariu. Į revizijos komisiją išrinkti: vyr. ltn. Liudas Tugaudis, Stasys Valiukaitis ir Juozas Gabrys. Garbės teismas paliktas senasis.

Suvažiavimo metu gauti telegramomis sveikinimai iš Pilviškių patriotinių organizacijų. Suvažiavimas sveikino Respublikos Prezidentą, vyriausybę, kariuomenę, brolius vilniečius ir patriotines organizacijas.

Jis Šaulių gyvenimas

Kaip paminėjo Vl. Putvinskį Šančių būrys.

Šančių 22-ras šaulių b. suruošė šaulių sąjungos tėvo a. a. V. Putvinskio 2 metų mirties sukaktuvių proga paminėjimą. Pilna nemaža darželio m-los salė šaulių ir prijuočiančių atsistojimu pagerbė šį didį ir garbingą lietuvių — šaulių ideologijos tėvą. Tuo pat laiku būrio choras sugiedojo „Žuvusiems už tėvynę malda“.

Inž. Graurogkas laikė įdomią ir turiningą paskaitą, pabrėždamas, kad lietuvių tauta nebuvo apsilaidėlių giminė, bet darbšti, energinga, be to, 14 šimtmečių ji buvo sukūrusi didžiulę valstybę, kuri Vyt. Didž. vadovaujama išgelbėjo visos Europos kultūrą ir civilizaciją nuo laukinių totorių antplūdžio. Ir vis dėlto ši tauta buvo nustojusi savo nepriklausomybės; pagaliau, net kaipo tauta, merdėjimo periodą pergyveno. O visai tai įvyko todėl, kad mūsų bočiai mažai vertino ir rūpinosi tautišku patriotizmu, mažai tebrangino lietuvių kalbą. Juk Vytauto Didžiojo kanceliarijoj galėjo susikalbėti įvairiomis Europos kalbomis, tik lietuvių kalbai lyg ir vietos stigo. Todėl tas ir pražudė didžiai galingą ir didelę — nuo Baltijos iki Juodųjų jurių Lietuvos valstybę!

Dabar mes vėl laisvi ir nepriklausomi. 13 metų atgal a. a. Vl. Putvinskis neliko abejingu sentėvių klaidom ir kad klaidos vėl nepasikartotų, sukūrė šaulių sąjungą. Jos idėja yra ugdyti karštą tėvynės meilę. Šaulių sąjungos tėvas norėjo suburti visų pakraipų bei įsitikinimų mylinčius Lietuvą lietuvius į vieną reikšmingą vienetą. Kiekvienas doras lietuvis gali būti šauliu, nežiūrint į tai, nors jis už s-gos ribų priklausytų vienai ar kitai partijai, jeigu tik ji brangina Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir laisvę. Šaulių sąjunga yra ne partija, bet tik karštai mylinčių savo kraštą, kalbą — organizacija. Ir a. a. V. Putvinskis neapsiriko: šiandien jau turime kelių dešimčių tūkstančių ginkluotų patriotų lietuvių galingą armiją. Ir kasdien ji auga. Ji dirba pagrįsta tautišku ramų ir naudingą kultūrinį darbą. Atsidūrus tėvynėi pavojų, tie patys šauliai su ginklu rankose, kaip liūtai, puls priešą ir gins Lietuvos nepriklausomybę. Šaulių sąjungos idealas — greta kultūrinio darbo išlaikyti Lietuvą laisvą ir nepriklausomą. Šauliai gins savo šventas teises, bet nieku būtu neis grobti svetimų kraštų. Taip pat skatino labiau mylėti savo gražią ir turtingą kalbą.

Atsilankę prelegentui gyvai pritarė ir tą savo pritarimą pareiškė audringu delnų plojimu.

Būrio vyrų ir mišrus choras gražiai sugiedojo kelias tautiškas dainas.

B. kor.

Šaulių Sąjungos choro koncertas Panevėžy.

Kovo 8 d., Šaulių sąjungos choras, šaulio N. Martino diriguojamas, koncertavo Panevėžy, šaulių teatro rūmuose.

Šiomet tai antros choro gastrolės provincijoje: prieš kiek laiko choras koncertavo Šilutėje ir Klaipėdoje. Numatyta artimoje ateity dar visa eilė choro koncertų provincijoj. Choro koncertų tikslas — propaguoti lietuvišką dainą, skatinti šaulių chorų organizavimą šaulių būriuose.

Šauliai ugniagesiai.

Jau pernai šaulių būriuose ypatingai daug pradėjo organizuoti šaulių ugniagesių komandų. Alytaus ir Telšių šaulių rinktinėse buvo suruošti kursai ugniagesių vadovams. Kitose rinktinėse buvo eilė paskaitų apie ugniagesių organizavimą ir jų reikšmę. Šiomet šaulių ugniagesių komandų įsikūrė ir tebekuriasi ypatingai daug. Šauliškoms ugniagesių komandoms vadovauti ir joms tvarkyti šaulių sąjungos štabe įsteigta ugniagesių inspekcija. Brandinstruktorium paskirtas majoras Karaša, e. inspektorių p. — kapitonas Goncerauskas ir Petruškevičius. Branddirektoriaus pareigos pavesta laikinai eiti kariuomenės ugniagesių inspektoriui maj. Ružancovui.

Pašalpa Anglijos lietuviams.

Šaulių sąjungos centro valdybos prezidiumas šiomis dienomis paskyrė 200 litų Glasgovo (Anglijoje) lietuviams sportininkams sporto įrankiams pirkti.

Veliuona.

Kovo mėn. 8 d. Aleks. Labano salėje įvyko visuotinis Veliunos šaulių būrio narių susirinkimas.

Paiškėjo, kad Veliunos garsenybė, Gedimino kalnas (Piliakalnis) dokumentaliai perėjo būrio savybėn. Artinantis pavasariui, būrio vadovas A. Kriausa pasiūlė susirinkimui pagalvoti, koku būdu būtų galima geriausiai šį gražų mūsų galingos senovės paminklą sutvarkyti, papuošti ir kitam susirinkime pasiūlyti savo sumanymus, nuomonę.

Su šauliais - naujokais (netarnavusiais kariuomenėj), atšilus orui, netrukus bus pradėta daryti praktiški rikiuotės užsiėmimai, kuriuose galės, jeigu tik norės, dalyvauti ir šauliai — atsargos kariai.

Bus dėdamos pastangos sutvarkyti, papildyti naujomis knygomis ir atgaivinti nenaudojamą šaulių būrio bibliotekėlę, kuri turėjusi apie 400 egz. įvairaus turinio knygų, per senosios būrio vadovybės apsilaidimą neteko apie 100 egz. knygų ir bibliotekėlė jau keletas metų stovi nenaudojama.

Be to, šauliai buvo raginami įsigyti, kurie dar neturi, uniformines (šaulių) kepures.

Korespondentas.

Ir moterys į gynėjų eiles.

Kovo mėn. 1 d. įsisteigė Tauragės moterų šaulių skyrius.

Moterys ir visuomeniniame gyvenime gali labai daug veikti, jeigu jos yra į tą darbą įtrauktos. Tauragės moterų šaulių skyriui linkėtina, kad joms pavyktų po šaulių vėliava suburti visas inteligentes moteris, kurios padėtų mūsų tautoj ugdyti šauliškas idėjas.

Išrinkta valdyba iš p. p. Draugelienės, Ambraziejienės, Serafinienės, Venclauskienės ir Žvirblytės. Tenka girdėti, kad valdyba turi gerų sumanymų tolimesniam veikimui, nors pasitaiko ir pavydo (pas kai kurias ponias), kurios valdybai rimtą darbą nori trukdyti.

Kovo 5 d. bažnyčioje buvo laikomos pamaldos už a. a. Vl. Putvinskį — šaulių s-gos tėvą. Į bažnyčią atvyko nors ir darbo dieną, gana žymus skaičius šaulių, jiems prijuočiančių valdininkų ir visuomenės. 16 val. p. Kuršo salėje įvyko iškilmingas gedulo posėdis, kuriame paminėti visi Vl. Putvinskio nuopelnai lietuvių tautai. Susirinkime kalbėjo šauliai: mok. p. Rupeika ir direkt. p. Mačernis. Savo kalboje p. Mačernis pabrėžė lietuvių pasyvumą ginant savo reikalus ir labiau pasiduodant kitų įtakai, Susirinkimas buvo gausingas. Dalyvavo daug moksleivių, valdininkų, beveik visų įstaigų viršininkai ir šiaip visuomenė.

A. G.

Lenkija ieško prancūzų pagalbos, nes jos karo pajėgos nepakanka kraštui apginti.

Per kalbas lenkų senate iš vyriausybės bloko pusės buvo konstatuota, kad Vokietija esanti didžiausias ir pavojingiausias Lenkijos priešas ir todėl esanti reikalinga amžina sąjunga su Prancūzija. Aštrių diskusijų sukėlė Lenkijos pasirengimo karui klausimas. Ta proga buvo diskutuojamas greitas karo galimumas. Vyriausybės bloko atstovas paneigė greito karo galimumą ir pareiškė, kad Lenkija varanti taikos politiką ir nemananti kištis į bet kokią karą. Tačiau opozicijos atstovai buvo kitokios nuomonės. Lenkų ūkininkų partijos senatorius pareikalavo, kad Lenkija būtų apsiginklavusi — ir kiekvienu momentu pasirengusi karui, nes, jo nuomone, dabartiniai santykiai Europoj daug daugiau įtempti, negu buvo 1914 mt. prieš pasaulinį karą. Jis pareiškė, kad ateinančiam kare Lenkija ne tik turės dalyvauti, bet jame turės būti išspręstas Lenkijos egzistavimo klausimas — būti ar nebūti. Jis nurodė didelį Sovietų Rusijos ir Vokietijos apsiginklavimą ir pažymėjo, kad Lenkijos karo pajėgos nepakaks savo kraštui apginti, todėl sąjunga su Prancūzija esanti Lenkijai gyvybės klausimas. Jis pareiškė toliau, kad Lenkija galinti tinkamai pasirengti karui tik jei įsigalės demokratiška tvarka, kuri sutelktų visos tautos bendradarbiavimą.

Peru sukilimas tebesitęsia.

Žiniomis iš Limos, sukilimas Peru tebesiplečia. Prie pietų Peru sukilėlių prisidėjo taip pat vieno šiaurės miesto igula. Be to, pranešama, kad pietų Peru sukilėliai suorganizavo 3 gerai apginkluotas kariuomenės dalis.

Švedai stato naujus karo laivus.

Užsienių spaudos žiniomis Švedijos vyriausybė nutarė padidinti savo karo laivyną 8 naujais laivais. Pirmieji keturi laivai bus pastatyti 1931 — 1936 m., o kiti vėliau. Du laivų statys valstybės, o kitu du — privatiškos laivų dirbtuvės. Laivų projektai padaryti ir patvirtinti jau praėjusiais metais. Jų ilgis — 54 m., plotis — 6 m., greitis — 24 mazgai.

Šie laivai skiriami kovai su priešo nardomaisiais karo laivais. Jie bus ginkluoti: dviem 7,5 cm. patrankomis, dviem dideliais kulkosvaidžiais ir bombomis.

Anglų karo biudžetas.

Šių metų Anglijos karo ministerijos biudžetas siekia 39,93 mil. svarų sterlingų. Iš jų 18.100.000 sv. sterlingų skiriama karo aviacijai. Aktyvioje tarnyboje yra 148.800 karių.

Italų karo laivai lankys Baltijos uostus.

Užsienių spauda praneša, kad š. m. gegužės mėn. Italijos karo laivai išplauks iš Triesto uosto lankyti Baltijos uostų. Šioje kelionėje dalyvaus didelis karo laivas „Amalfi“, naikintuvų flotilija ir 3 nardomieji laivai. Tie laivai aplankys Dancigą, Štetiną ir Kilj. Taip pat numatyta sustoti Rygoje, Taline ir Helsinkiuose.

Lenkų lakūnai buvo sustoję Rygoje.

Š. m. 5 d. lenkų lakūnai, skridami į Taliną, buvo sustoję Rygoje. Lėkia 5 sportiniai lėktuvai. Šį skridimą organizavo Varšuvos akademinis aero klubas.

Vokiečiai gėrbia savo žuvusius karius.

Kasmet kovo mėn. 1 d. Vokietijoje minimi žuvusieji kariai. Šiemet tą dieną taip pat buvo suruoštos tam tikros iškilmės žuvusiems karžygiams pagerbti.

Sakytą dieną įvyko iškilmingas Reichstago (seimo) posėdis, kuriame dalyvavo respublikos prezidentas Hindenburgas, kancleris (min. pirmininkas) Brüningas, ministrai, kariuomenės ir karo laivyno aukštieji viršininkai ir vadai. Paminėjimo kalbą pasakė karių kapų tvarkymo komisijos sekretorius dr. Eulen. Po jo kalbos grojo dudų orkestras ir giedojo vyrų choras. Posėdis baigėsi tautos himnu.

Respublikos prezidentas, išėjęs iš Reichstago rūmų, priėmė garbės sargybos paradą.

Lenkų karininkai mokomi vartoti pašliūžas.

Šių metų pradžioj Zakopanėj, Lenkijoje, įsteigti pašliūžų kursai karininkams. Neperseniai buvo išleista pirmoji šių kursų pašliūžininkų karininkų laida. Į kursus buvo komandiruoti karininkai iš visų 10 karo apygardų ir, be to, 4 aukštesnieji karininkai iš vyriausios fizinio lavinimo valdybos — iš viso — 62 karininkai. Pabaigus kursus buvo padaryti egzaminai — bėgimas pašliūžomis, kursų ženklui gauti. Ženklus gavo tik 41 karininkas.

Šioj srity lenkų karininkų lavinimas varomas ir toliau. Dabartiniu metu tuose pačiuose kursuose yra surinkta an-

Malonus žiemos sportas.

troji karininkų pašliūžininkų laida, į kurią jau komandiruota 120 karininkų.

Mobilizacinės priemonės lenkų kariuomenės atsargos kariams, gyvenantiems užsienyje.

Užsienyje gyvenančių atsarginių sutvarkymo reikalu karo ministerijoj paruošė tam tikrą instrukciją, kuri pavesta įvykdyti užsienių reikalų ministerijai. Pagal šią instrukciją užsienyje gyvenantieji atsarginiai privalo registruotis lenkų konsulatuose ir be jų sutikimo negali net keisti gyvenamos vietos. Tas daugiausia taikoma ir paliečiama Prancūzijoje gyvenančius lenkus, kurių didelis skaičius išvykęs darbams. Kiekvienam atsarginiui išduodamas tam tikras liudijimas, kurį atsarginis visuomet privalo turėti su savim. Šie liudijimai atimami tik tuomet, kai atsarginis vyksta į savo tėvynę, kur atvykęs tuojau privalo vėl registruotis.

Ši priemonė labai paveikė Prancūzijoje gyvenančius lenkų piliečius, kurie rašomuose į Lenkiją savo giminėms laiškuose reiškia baimės dėl galimo karo.

Sustiprintas puskarininkų taktikos mokymas Lenkų kariuomenėj.

III karo apygardos vado įsakymu, nuo š. m. sausio pradžios visose karo apygardos dalyse pradėti sustiprinti taktikos užsiėmimai su puskarininkiais.

Šiam tikslui dalių puskarininkiai paskirstomi į 2 grupes.

I grupė — vyresnieji seržantai, seržantai, vachmistrai ir vyresnieji puskarininkiai.

II grupė — jaunesnieji puskarininkiai, grandiniai ir vyresnieji eiliniai.

I grupei vadovauja kuopų ir eskadronų vadai.

II grupei — jaunesnieji karininkai.

Dabar mokoma taktikos uždavinius spręsti žemėlapiuose ir smėlio dėžėse, o išaušus pavasariui, bus daroma praktiškai terene.

Pašliūžų rungtynės lenkų kariuomenės pirmenybėms Slonime.

Pasibaigus 19 pėst. divizijos organizuotiems pašliūžų pratimams Molodečno rajone vasario pabaigoj, šio mėn. 2 ir 3 d. Slonimo rajone, IX karo apygardoj, buvo suorganizuotos pašliūžų rungtynės Lenkijos kariuomenės pirmenybėms. Šiose rungtynėse dalyvavo I legionų, 6, 11, 12, 13, 19, 20, 27, 29, 30 pėst. ir 21, 22 kalnų divizijų reprezentacinės komandos. Be to, dar dalyvavo dviejų podchoronžų mokyklų ir visų šešių pasienio apsaugos brigadų.

Rungtynės prasidėjo estafetiniu pašliūžomis bėgimu 12 kil. distancijoj.

Pasak lenkų spaudos, bėgimui sąlygos buvo labai nepalankios.

Pirmą vietą užėmė 22 kalnų divizija, kurios komanda šią distanciją prabėgo per 2 val. 27 min. 44 sek. Antrą vietą užėmė I legionų divizija — 2 val. 31 min. 58 sek., ir trečią 19 pėst. div. abi III karo apygardos.

Toliau ėjo 7 kil. distancijos bėgimas su kliūtėmis; reikėjo nugalėti per 20 dirbtinų ir natūralių kliūčių.

Šios rungtynės baigėsi tokiais rezultatais: 3 raitų šaulių pulkas — 31 min. 55 sek. — pirmą vietą, 4 šaulių podchorn. p. — 34 min. 45 sek. — antrą ir trečią vietas. Rungtynės buvo užbaigtos bėgimu ir šaudymu iš sunkiųjų kulkosvaidžių 4,5 kil. distancijoj. Čia pirmą vietą užėmė Vilniaus pasienio apsaugos brigada — distanciją jos komanda prabėgo per 57 min. ir pataikė 8 šovinius, laimėdama 17,400 punktų. Toliau — 22 kalnų divizija — 58 min., 42 sek. ir 6 šovin. — laimėjo 17,050 punktų. Trečią vietą užėmė I legionų divizija.

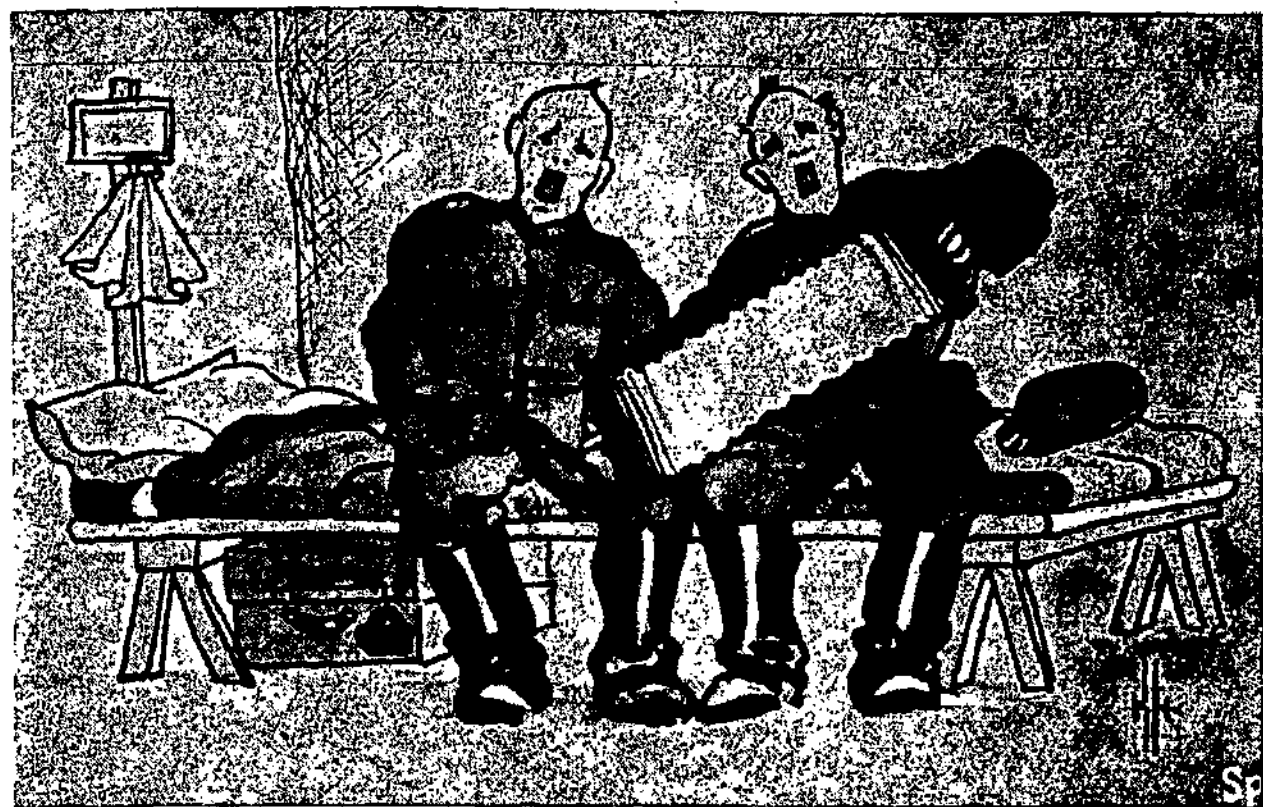
Tobulinama Anglijos kariškoji aviacija.

„Daily Telegraph“ žiniomis, britų karo lėktuvų greitis bus padidintas nuo 150 iki 180 anglų milių per valandą. Tai palies vienviečius kautynių lėktuvus — naikintojus, kurie turi greitai pakilti ir kautis didelėj aukštumoj, jūrų karo lėktuvus ir dienos metu bombardavimo lėktuvus. Naujas karo lėktuvų tipas „Bristol-Buldog“, kuris bus įvestas keturiose eskadrose, galės išplėsti 174 kl. greitį per valandą 15.000 pėdų aukštumoj ir per 27 min. pakilti 26.500 pėdų į aukštį.

Atlanto vandenyne, skiriančiame Europą nuo Amerikos, yra didžiuliai kalnai. Kalnų virtinė eina vandenyno viduriu iš žiemų į pietus, ir vietomis yra viršūnių ne žemesnių, kaip Alpių kalnai.

Kartais pasitaiko ir toks „ubagų“ choras.

... Apsaugok Dieve mus nuo rikiuotės, taip pat gelbėk ir nuo valandų...

Taikinys nuvažiavo.

Kuopos vadas nurodo eiliniui Žilpai taikinį — nebaigtą krauti šieno vežimą, vieno kilometro atstume ir liepia jam nuo staklelių į jį nusitaikyti.

Po keleto minučių prieina kuopos vadas ir klausia:

— Na, Žilpa, ar jau nutaikei?

Šis gi jam raportuoja:

— Tamsta kapitone, taikinys nuvažiavo.

Figaro.

Naujokų ėmimo komisijoje.

— Aš esu trumparegis, nematysiu, kai reiks šaudyti į priešą — skundžiasi naujokų ėmimo komisijoje plačiapetis vyras, apžiūrinčiam jį gydytojui.

— O naktį žvaigždes matai? — klausia gydytojas.

— Žvaigždes tai matau.

— Jei žvaigždes matai už tūkstančių kilometrų, tai priešą už kelių kilometrų dar geriau matysi — tarė gydytojas.

Figaro.

Kokia komanda geresnė?

— Geriausia komanda, kai pasako „išsivaikščioti“, — gyrėsi Petras Jonui.

— O man už visas komandas geriau patinka: „po penkis stalan skai-čiuok“, — atsakė Jonas. *Fox.*

Paiškino.

Stepas: — Paiškink, Jonai, koksai yra turtas nejudinamas?

Jonas: — Gi žemė, pečius ir supykusi moteris, tai yra nejudinami turtai.

Kai vienas prieš visus.

Kartą, traukiniu važiuojant, kareivis kažin kaip netyčia išmušė lango stiklą. Ten buvę keleiviai, matydami kareivio nelaimę, nutarė visi susidėti po litą ir užmokėti už langą. Tarp keleivių buvo ir vienas žydėlis. Žydėlis nesutiko sumokėti lito, sakydamas: „Nu, kas išmušė, tas tegul ir sumoka“ Tuo metu atėjo tarnautojas ir klausia, kas langą išmušė. Visi vienu balsu pasakė, kad žydas. Tuomet mato, kad jam reikės užmokėti už langą. Tad, kad duos su lazda į langą, sakydamas: „Vot dabar tai žydas išmušė“.

Šaulys!

Netaip suprato...

Viršila (naujokui): — Ką turi padaryti karys, kad jį kiekvienas pamėgtų ir gerbtų?

Naujokas: — Turi praplėst „Kuprinės pabiras“, dėti daugiau paveikslų ir kariams pigesnis privalo būti — tamsta viršila!

Viršila: — Nee... Aš ne apie tai...

Alf. B-nas.

Katras katrą pamėgdžioja.

Kariuomenės leidiniai.

Iš karto susilaukėme net trijų statutų, būtent:

PĖSTININKŲ RIKIUOTĖS STATUTAS I dalis.

Pėstininkų parengimas.

PĖSTININKŲ RIKIUOTĖS STATUTAS II dalis.

Pėstininkų veiksmai manevrinėse kautynėse.

LAUKO TARNYBOS STATUTAS I dalis.

Statutai, tiesa, nebuvo — pakartota iš senosios laidos, bet, žinoma, pataisyti ir daugiau pagerinti. Ypačiai atsižvelgta į praktišką jų pusę — kasdieninį vartojimą bei nešiojimą. Todėl pakeista formatas — daug mažesnis, patogesnis — ir duotas stipresnis, bet lankstus ir labai parankus viršelis.

Statutų išleista gana didelis skaičius ir kaina nustatyta labai maža — kariams ir šauliams tik po 60 ct. kiekvienas statutas. Tuo norima ir pageidaujama, kad kiekvienas kariuomenės mokytojas bei instruktorius, pagaliau net kareivis galėtų įsigyti ir visada pasinaudoti statutu, ar besimokydamas ar prisimindamas mokant kitus. Kariuomenės dalys turėtų prie to prisidėti, sudarydamos patogią sąlygą, kad norintieji kariai galėtų įsigyti statutus už pinigus ir nepasitenkintų tik dykai gaunamomis statutų normomis. Tas dalykas labai lengva atlikti per dalių krautuves (kur jų nėra — per švietimo vadovus) arba per kuopų (baterijų, eskadronų) vadus, kaip patogiau. Visais tais reikalais tenka kreiptis į Spaudos ir švietimo Skyrių (Kaunas, Nepriklausomybės aikštė).

Šauliai galės tai padaryti per savo būrių vadus arba per centrą.

Statutai pravartu bus įsigyti ir moksleiviams, kur yra kariškas parengimas. Jie tatau galės atlikti per savo instruktorius arba per mokyklų direktorius.

Balandžio mėn. pasirodys dar du statutai: vidaus tarnybos ir arklių priežiūros taisyklės.

Nauji leidiniai.

„SEKMADIENIO“ SUKAKTUVĖS.

Kovo 15 d. „Sėkmadienis“ išleido savo jubiliejinį 11 (158) nr. Šiuo numeriu sukako 3 metai, kai eina „Sėkmadienis“. Tai yra laikraštis, kuris išleidžiamas tik sėkmadieniais.

Pirmos jo dienos buvo sunkios. Pirmi jo numeriai buvo redaguojami kavinėj prie staliuko. Kaip įdomus ir lengvų skaitymų laikraštis, pamažu užkariavo skaitytojų mases, tobulėjo ir plėtėsi. Šiandien „Sėkmadienis“ jau stovi ant tvirtų kojų ir daugelio yra mėgiamas.

GAISAI. Meno ir literatūros žurnalas 2 nr. Šis numeris daugiausia literatūrinis su trumpa kultūros apžvalga. Eilėrašciais varžosi du poetai: senesniųjų — P. Vaičiūnas, jaunesniųjų — Ant. Miškinis. Originaliniu ir savotiškai stilizuotu veikalu pasirodo K. Puida. Visai nauju rūbu ir turiniu patiekia jis mums padavą apie „Vaidevutį ir Prutenį“ — gudriausius senovės Prūsų vyrus, kurių vienas žinys, o antras karys — karo vadas. Iš poezinių dalykų — gražus St. Silingo fragmentėlis „Muzika“.

Kritikos skyrių V. Bičiūnas tęsia savo apžvalgą apie mūsų prozos (apysakų) pradžią. Šįkart sustoja ties grožine bei dailiąja proza, šiek tiek panagrinėdamas pirmuosius mūsų apysakininkus, būtent: Aleksandrą Fromą (Gužutį), dr. V. Kudirką, A. Krikščiukaitį (Aišbę) ir J. Žymantienę (Žemaitę).

Iš verstinių dalykų randame: „Mirties veidrodis“, Miguel de Unamuno (tąsa iš 1 nr.), „Nalas“ — vieno epizodo vertimas iš Mahabharatos (Rič. Mirono) ir „Baudžiauninkas Marėjus“ — vertimas iš F. M. Dostojevskio dienyno, minint jo 50 metų sukaktį nuo mirimo dienos.

„PRESES APSKATS“. Avižniecības un literatūras, preses technikas un izdevniecību darba biletens, Laikraštīnīkijas ir literatūras, spaudos ir īšleidimo darba biletēnas. Provinces Preses Apvienības izdevums. Latvija — Rīga 1931. g. Latpropress. I — II.

Tatau yra Latvijas provincijas laikraštīu sājungos organas, kurī leidzīa sakytos sājungos biuras. Be kitu straipsniju, šīame numery randame Latvijas laikraštīnīku ekskursiju po Lietuvu aprašymu, dr. Aronganzo straipsni apie Klaipėdos krašto spaudu ir žiniu apie lietuvīškus laikraštīus.

„Preses Apskats“ („Spaudos Apžvalga“) matyti rimtai yra susirūpinęs latviu ir lietuviu vienybės klausimu ir tuo reikalu idėjo lietuvīškai straipsni „Reikalinga išplėsti pla-

čiau spaudos bendradarbiavimą“, kuriame siūlo abių tautu laikraštīams pasikeisti savo leidiniais ir žiniomis.

„Karys“ šį pasiūlymą jau priėmė.

AIZSARGS. Militari — zinātnisks un literāriski-sabiedrīks mēnešraksts. Nr. 2. Februāris 1931. Adbild. red. pulkv. ltn. A. Plensners. Izdevēja sabiedrība „Latvijas Aizsargs“.

Tatau yra Latvijas aizsargu (šauliu) organas, pradėtas leisti 1921 m. Šis numeris skirtas gen. Balodžio 50 m. sukaktuvėms paminėti. Taigi beveik visi straipsniai susiję su šiomis sukaktuvėmis. Yra daug paveikslu iš aizsargu ir kariuomenės gyvenimo. Viršely gen. Balodžio spalvotas paveikslas.

LIETUVOS MOKYKLA 1 nr. Tautos ugdymo laikraštis. Įdomūs pedagogišku atžvilgiu straipsniai: „Charakteriologija ir pedagoginis darbas“ (Prof. M. Reinio) ir „Kinematografas ir jo pasėkos“ (M. Jonaitis).

Galvosūkių 10 nr. sprendimas.

Pradžia nuo 1—4 langelio.

„Pirma geležis sutirps į vašką, vanduo pavirs uola, negu išsizadėsime Vilniaus“.

Gera išsprendė šie asmenys: 1) M. Valantiejus (Krž.); 2) P. Budreika (KKDD); 3) kar.-asp. P. Jakulevičius (2 p. p.); 4) j. p. M. Antaniškis (4 p. p.); 5) Kl. Naudžius (Bib.); 6) J. Docius (K); 7) v. p. A. Kelmelis (KKDD); 8) A. Marchertas (Ptr.); 9) R. Švažienė (Ž. Šnč.); 10) A. Marčiulionis (K); 11) T. Virbalas (Rd.); 12) P. Balsevičius (P); 13) J. k. I. Trakmanas (4 p. p.); 14) J. A. Meldutis (Špng.).

Galvosūkių 10 nr. sprendimu baigtas šis 15 taškų laimėjimo ratas. Šīame rate dalyvavo 67 sprendėjai, iš kuriu 29 kariai, 17 mokytoju ir moksleviu ir 21 atsargos kariu, šauliu bei kt. Iš poniu bei paneliu buvo 4 sprendėjios. Galvosūkiu 11 nr. prasidėjo naujas laimėjimu ratas.

Šīame rate laimėjo: *Kraziu gimnazijos moksleivis M. VALANTIEJUS pirmą vietą, 2 pėst. D. L. K. Algirdo pulko jaun. san. pusk. ANTANAS BERNOTAS antrą vietą, Karo kalėjimo ir drausmės dalies P. BUDREIKA ir ponia REGINA ŠVAŽIENĖ iš Ž. Šančių trečią vietą.*

Laimėjo dovanas knygomis: 1) *M. Valantiejus — P. Vingio „Vilniaus padavimai“, P. Geniušo „Dramatizacija ir įscenavimas mokymo auklėjimo priemonė“, Zane Grey romano „Pasienio legionas“ I ir II dalį, Dr. Tihamer Toth „Jau nuolio lavinimasis“ ir J. Marcikonio apysaką „Į saulėtą laimės šalį“.* 2) *San. pusk. A. Bernotas — Vl. Andriukaičio „Audra žemaičiuose“, Dr. Juozo Bagdono „Iš mūsų kovu ir žygiu“, J. Marcikonio „Į saulėtą laimės šalį“ ir Petro Babicko „Geltona ir juoda“.* 3) *P. Budreika — P. Šinkūno „Garsiosios kelionės ir nutikimai“, J. Marcikonio „Į saulėtą laimės šalį“, J. Spillmann S. J. apysaką „Korėjos broliai“ ir „K. Alijošius Ir t. t.“* 4) *R. Švažienė — J. Marcikonio „Į saulėtą laimės šalį“, Dr. A. Matulevičiaus redaguotą „Pirmosios Lietuvos motinoms ir vaikams apsaugoti konferencijos darbai“ ir Dr. jur. Prano Viktoro Raulinaičio „Darbo organizacijos metmens“.*

Kaip jau pastebėjote, šio rato laimėję pirmasias vietas kiekvienas gauna, be kitu knygū, dar po J. Marcikonio apysaką „Į saulėtą laimės šalį“. Tenka priminti, kad gerbiamas šios apysakos autorius, simpatizuodamas kariuomėnei, kariu laikraštīui ir jo skaitytojams bei bendradarbiams, paaukojo keletą savo knygeliu, kaip dovaną ypatingai už „Kario“ galvosūkiu sprendimus.

Jaudinanti filma.

Kovo mėn. 15 d. 13 val. Kauno įgulai buvo „Kapitol“ kine demonstruojama „Du žmonės“. Ši filma yra gana graži ir jaudinanti. Filma pagaminta pagal vokiečiu rašytojo Richardo Toso „Zwei Menschen“ (Du žmonės) romaną. Romanas apibūdina sūnaus meilę motinai ir taip pat vienai mergelei. Bet dėl motinos meilės išsizada mylimos mergelės ir stoja į vienuolyną. Jau būdamas vienuolis, susitikęs mylimą mergelę, pasisako jai dar tebemyliu ją. Jo mylimoji nusizudo.

Tenka pasakyti, kad ši filma yra garsinė ir todėl ji yra žymiai įpūdingesnė, negu kad ji būtų nebylė. Natūralūs vargonu garsai, bažnytinės giesmės sukelia tikrą vaizdą ir jauties lyg visa tai tikrumoj pergyveni, bet ne kino filmos žiūri.

Galvosūkis 12 nr.

(vertinamas 2 taškais).

l, é, i, a, k, p, a, d.

- 1) Žvėrys.
  - 8) Opera.
  - 3) Ilgio matas.
  - 4) Lietuvos miestas.
  - 5) Ką mes kartais padarome.
  - 6) Ką daro gyvuliai.
  - 7) Laiko prieveiksmis.
  - 8) Būdo prieveiksmis.
  - 9) Poilsio vieta.
  - 10) Ką daro knygų leidėjai.
- Iš aukščiau duotų raidžių sustatykit reikalingus žodžius.

Redakcijos atsakymai.

Tėvynės mylėtojai. Tamstos apysaka „Savanoriai“ netiks. Tokiomis apysakomis kareivių dvasios nepakelsi. Pasirodo, kad Tamsta nepažįsti ne tik karą gyvenimo, karių pareigų ir drausmės, bet ir Lietuvos nepriklausomybės karų istorijos. Apysaka pilna nesąmonių. Jeigu taip savanoriai būtų kariavę, tai ne vienas jų sveikas nebūtų grįžęs iš karo. Be to, iš Tamstos apysakos atrodo, kad karo laukas yra lyg kažkokia karčiama, kur mūsų savanoriai tik plepa, anekdotus pasakoja, o priešas vis girtuokliauja. Jeigu tokią apysaką iš Lietuvos nepriklausomybės kovų būtų parašęs koks nors Afrikos gyventojas, tai nesistebėtumėm, bet jeigu lietuvis taip rašo, tai čia apsileidimas. Patariame pasiskaityti kariškos literatūros.

Norint, kad nesunaudoti raštai būtų gražinami, reikia pridėti pašto ženklų. Kitaip redakcija negrąžina.

Rimvydo „Jie ji sušaudė“, *J. G. galvosūčiai*, *Beraštės* „Aš buvau plikas“, *Daugio* eilėraščiai ir uždaviniai, *B. Tugaudžio* „Auštant“ ir „Traukinys“, *Ablauchio* „Prie cementinio kryžiaus“, „Žadantiems įsimylėti“ ir „Ekskursijos“, *L. Rudaičio* „Naujoko atsiminimai“, *J. Ardžijausko* „Gailėtingoji sesutė“ ir „Artojui“, *J. Strokšo* galvosūčiai, *Nakabio* „Vilnijon“ netiks. Nedėsime.

St. Čijunskiui. Nedėsime, nes nesilaikai rašymo tvarkos ne taisyklių. Tamstos rašiniai panašūs į kažkokių diplomus ir spaudos darbininkai turėtų dukart tiek sugaišti, negu tvarkingai parašytus raštus renkant.

J. Meižiui. „Kaip rusai norėjo nuversti šiaulių bažnyčios bokštą“ netiks. Neįdomus. Be to, ne viskas atitinka tikrąybę. Nuo Girnikų kalno tik vokiečiai būtų galėję apšaudyti šiaulius, bet ne rusai. Jis yra 4 klm. nuo Kurtuvėnų, todėl keliolika kilometrų šiaulių užpakaly. Kiti atsiminimai gal būtų įdomesni. Prisiųskite. Tik rašykite gerai susipažinę su aprašomomis vietomis, kad neįvyktų nesąmonių.

V. s. p. J. P-kiui. „Dėl buvusios šančių būrio operetės 3 art. pulko salėje“ nedėsime ir tuo klausimu ginčus baigiame. Jeigu jie ėmė nuo šaulių už bilietą po 1 lt., o iš karių po 2 lt., tai jų pačių reikalas. Gauti nuostoliai yra geriausia pamoka.

Algimantui Kol kas tokios mokyklos dar nėra. Abejojama ar šiemet ji bus.

„Kario“ draugui. Patartumėm dar pasimokyti rašyti, nes labai daug klaidų darote ir būtų sunku ištaisyti Tamstos rankraščius.

J. p. A. Semoškai. Iš Tamstos klausimo nesuprantame, ar norite stoti į puskarininkių lakūnų mokyklą, ar į kitokią.

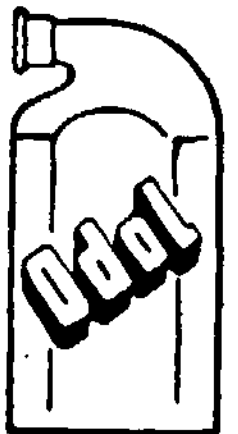
Eil. J. Butkevičiui. Liktiniais galėtų pasilikti tik puskarininkiai. Dėl persikėlimo reikia kreiptis komandos keliu.

J. Vasiliauskui. Piešinius galima siųsti banderole. Jie gali būti piešiami tušu arba juodu rašalu.

Burnos higienai ir dantų priežiūrai

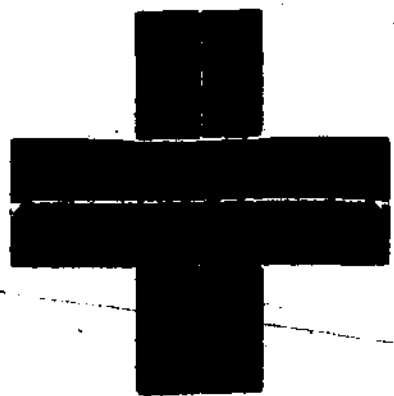
Vartokite tikrai

ODOL — dantų milteliai.
ODOL — elixiras.
ODOL — dantų pasta.

1931 m. balandžio 10 d.

prasidės Raudonojo Kryžiaus

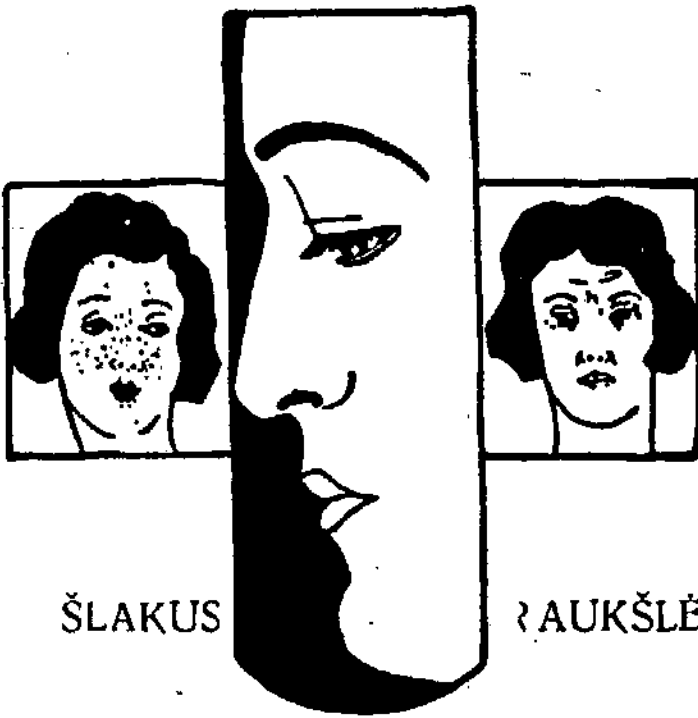
XVIII Loterijos

5-os klasės lošimas,

kuriame išlošiami

stambiausieji laimėjimai po

60.000, 20.000,
10.000 litų ir t. t.

ŠLAKUS

RAUKŠLĖS

pašalina greitai ir galutinai

Kremas

METAMORFOZA

„SANITAS“

Pirmi saulės spinduliai, skverbdamiesi į odą, jau iššaukia šlakus, todėl jau dabar reikalinga reguliariai vartoti

Kremas Metamorfoza „SANITAS“

Lengviau apsisaugoti, negu gydyti!

Kas vartoja pastiles

„SALDE“
„SANITAS“?

Be kosįjančių, sergančių plaučiais, nuolat vartoja pastiles „Salde“:

Dainininkas, mokytojas
ir pamokslininkas,

kad būtų švaresnis balsas;

Sportininkas, turistas ir
keliautojas,

kad išvengtų peršalimų;

Kontorų ir fabriku tar-
nautojai,

kad atgaivintų savo kvėpavi-
mo organus;

Jaunimas sportuodamas
ir žaisdamas,

kad galėtų užgrūdyti krūtinę
ir kvėpavimo organus dulkėms
ir vėjui,

Automobilistai ir moto-
ciklistai,

kad padarytų atsparius kvėpa-
vimo organus dulkėms ir vėjui;

Rūkytojai, kad nuvalytų
nikotino įtemptus ir suerzičius
kvėpavimo organus;

Taigi, kiekvienas turi turėti pastilių
„SALDE“, „Sanitas“

JAUNATVĖ VISUOMET NUGALI!

Jai palaikyti yra tik viena priemonė:
FABRIKO FLORANCE JAUNYSTĖS MUILAS

Jį vartodami, visuomet būsite jauni, gražūs ir galingi!
 Saugokitės padirbimų!

Gerliausiai aprūpinsi save ir vaikus, pasidėdamas pinigais

ŪKIO BANKE

Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nuosimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskr. mieste

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operacijos.

Lietuvos Koperacijos Bankas

Kaunas, Laisvės alėja 62.
 (Savi namai) Tel. 104, 746, 922.

Klaipėdos Akcinis Bravoras

Isteigtas 1784 m.

Aukščiausios rūšies alus
 Likierių ir vaisių vyno
 fabrikai

Specialybė:
vaisių šampanas

Atstovas:

Ch. Potašinskas

Kaunas, Maironio g-vė 9 nr. Tel. 3272

ROTBART-MOND-EXTRA

Tiktai minimi peileliai „Rotbart-Mond-Extra“ skuta dailiai ir be skausmo.

Reikalaukite visur.

Visiems įdomu ir naudinga skaityti iliustruotą dvisavaitinį Lietuvos policijos organizacijos laikraštį „Policija“.

- „Policija“ eina jau VIII metai, o nuo 1929 m. pradžios ji išeina du kartu per mėnesį.
  - „Policija“ yra didelio formato ir kiekvienas numeris turi daugiau kaip 20 puslapių.
  - „Policijoje“ bendradarbiauja įžymūs teorikai ir praktikai tėslninkai, administratoriai, savivaldybininkai, žurnalistai ir kt.
  - „Policija“ daug rašo apie Lietuvos ir užsienio policiją, jos organizaciją, gyvenimą, taip pat daug rašo apie įvairius nusikaltimus ir nusikaltėlius, apie kovojimo būdus su jais ir t. t.
  - „Policija“ kaštuoja: metams — 12 litų, pusei metų — 7 litai ir paskir. nr. — 75 ct.
- Red. ir adm. adresas: Kaunas, Laisvės al. 9, tel. nr. 566 ir 4013.

Jau XIII metai gyvuoja „KARYS“

Kas tik bent vieną „Kario“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad nebesiskyrė su „Kariu“, nes „Karys“ yra įdomus, pigus ir gausiai iliustruotas savaitinis karių laikraštis.

Norintiems susipažinti vienas numeris siunčiamas **dykai**

Kaina: 12 mėn. — 8 lt., 6 mėn. — 4 lt., 3 mėn. — 2 lt., 1 mėn. — 1 lt.
 Užsieny, be Latvijos, Estijos ir Vokietijos, dvigubai.

Adr.: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė. „Karys“